

Od tradice k budoucnosti módy Kolekce Folklore(d)

Veronika Valušková

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design oděvu
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Valušková**
Osobní číslo: **K14037**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Od tradice k budoucnosti módy**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním textovém rozsahu 20 – 25 normostran. Řešení doplňte kresebnými návrhy v minimálním rozsahu 15 normostran. Teoretická část se zabývá studií a charakteristikou slovácké oblasti Podluží na jižní Moravě. Především pojednává o oděvní lidové tvorbě v tomto regionu. Také se zabývá tím, jak se folklor promítá do současné módy.

2. Praktická část:

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 5 – 7 modelů.

V praktické části budu zpracovávat dámskou kolekci obsahující 7 modelů. Ve své kolekci budu spojovat tradiční s moderním. Jako hlavní zdroj inspirace jsem si zvolila lidový oděv z Podluží. Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací, dokumentace realizace dle zadaných parametrů (moodboard, storyboard, skici s naznačením siluety, barevnost, popis materiálů, technické nákresy modelů, technické opisy, střihové řešení modelů, popis 1 modelu vybraného na komerční využití, styling kolekce na módní přehlídce EXIT, postprodukce kolekce). Práce musí být doplněná o dokumentační fotografie z procesu tvorby, módními fotografiemi, popřípadě krátkým promo videem. Rozsah práce: minimálně 40 normostran. Formát A4. Odevzdejte ve 2 stejnopisech v pevné vazbě (1 může být v kroužkové vazbě). Součástí předané písemné práce jsou

i 2 vyhotovení na CD-ROM. Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 DPI, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: **minimálně 40 normostran**
Rozsah příloh: **minimálně 15 normostran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

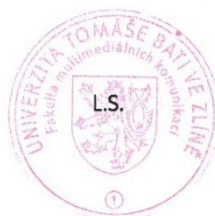
Seznam odborné literatury:

JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1. vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno.
KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. Ib.r.J. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno.
KRUŽÍK, Jan. REICHMAN, Stanislav. Lidové zvyky a slavnosti na Podluží. Ilustroval Jiří BRICH. Ib.r.J Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 100 s. ISBN není uvedeno.
LUDVÍKOVÁ, Miroslava. Moravská lidová výšivka. 1. vyd. Brno: Moravské muzeum, 1986. 244 s. ISBN není uvedeno.
HEIMANN Jim. NIEDER Alison A. 20th Century Fashion: 100 Years of Apparel Ads. Taschen, 2009. 464 s. ISBN 978-3-8365-1461-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Art. Mária Štranecková, ArtD.**
Ateliér Design oděvu
Datum zadání bakalářské práce: **3. října 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2017**

Ve Zlíně dne 28. prosince 2016

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

petřičková
MgA. Kristýna Petříčková
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 2.5.2017.....

Valušková
VERONIKA VALUŠKOVÁ
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část se zabývá charakteristikou tématu a inspiračního zdroje bakalářské práce. Tím je slovácká oblast Podluží na Jižní Moravě, a hlavně její tradiční skladba slavnostního krojového oděvu. Tato část také pojednává o historii kroje a jeho tradici v současné době, jak se prvky lidového kroje prolínají do současného oděvního designu a jak toto téma zpracovávají oděvní návrháři.

Praktická část se zabývá dámskou kolekcí vycházející z modernizace prvků nebo částí slavnostního kroje. V kolekci spojuji tradiční prvky a barevnost, materiály a inspiraci typickou siluetou kroje s moderními střihy a současnými materiály. Tato část také zahrnuje veškerou dokumentaci procesu tvorby kolekce.

Klíčová slova: Podluží, tradice, kroj, lidový oděv, móda

ABSTRACT

The theoretical part deals with characteristics of the topic and the source of inspiration of bachelor work. It is Podluží, in the region Slovácko in the South Moravia, and especially its traditional and ceremonial vernacular clothes. The section also discusses about the history of costumes and traditions today and how the elements of folk costumes permeate into contemporary fashion design and also how fashion designers work with this topic.

The practical part describes women's collections, which is based on ceremonial costumes from Podluží. In this collection I connects traditional elements and colors, materials and inspiration by costumes and their typical silhouettes with modern cuts and contemporary materials. This part also includes documentation of my collection's creation process.

Keywords: Podluží, tradition, vernacular clothes, fashion

Chtěla bych velmi poděkovat Mgr. Art. Márii Štranekové, ArtD. za profesionální přístup týkající se vedení mé bakalářské práce a za přínosné konzultace a cenné rady. Především bych ale chtěla poděkovat mé rodině za velkou psychickou podporu, a hlavně za nekonečný pohár trpělivosti. Moc si toho vážím a všem patří velký dík.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PODLUŽÍ	12
1.1 STRUČNÁ HISTORIE PODLUŽÍ.....	13
1.2 HISTORICKÉ DOKLADY PODLUŽÁCKÉHO KROJE.....	14
1.3 SLAVNOSTNÍ KROJ SVOBODNÝCH MLÁDENCŮ	16
1.4 SLAVNOSTNÍ KROJ SVOBODNÝCH DÍVEK	21
2 VÝVOJ LIDOVÉHO ODĚVU V ČESKÝCH ZEMÍCH	25
3 ZACHOVÁNÍ FOLKLORU U NÁS	29
4 FOLKLOR V MÓDĚ	31
4.1 FOLKLOR VKUSNĚ A STYLOVĚ	35
4.1.1 Folkdiva.....	36
4.1.2 Petra Pitelková	37
4.1.3 Rodná Hrouda	38
4.1.4 Boris Hanečka	39
4.1.5 Lubica Poncik.....	40
4.1.6 Tsumori Chisato	41
4.1.7 Xavi Reyes	42
4.1.8 Ulla Johnson.....	43
4.2 ZNEHODNOCENÍ FOLKLORU.....	44
4.2.1 Národní kostýmy na soutěžích Miss	44
4.2.2 Tetování.....	48
4.2.3 Potisky na tričkách	49
4.2.4 Dirndl	50
4.3 FOLKLOR V NOVÝCH MATERIÁLECH.....	51
II PRAKTICKÁ ČÁST	56
5 KOLEKCE FOLKLORE(D)	57

5.1	KONCEPT A INSPIRACE	57
5.2	MOODBOARDY	57
5.3	BAREVNOST	59
5.4	POUŽITÉ MATERIÁLY	60
5.5	SKICE A VZORNÍKY	60
5.6	PRACOVNÍ KALIKA	78
5.7	PRVNÍ MODEL	90
5.8	DRUHÝ MODEL	91
5.9	TŘETÍ MODEL	92
5.10	ČTVRTÝ MODEL	93
5.11	PÁTÝ MODEL	94
5.12	ŠESTÝ MODEL	95
5.13	SEDMÝ MODEL	96
III	PROJEKTOVÁ ČÁST	97
6	FOTOGRAFIE	98
	ZÁVĚR	118
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	119
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	122
	SEZNAM OBRÁZKŮ	123
	SEZNAM PŘÍLOH	126

ÚVOD

Toto téma jsem si vybrala proto, jelikož je mi blízké. Od zarození žiji na Jižní Moravě, což je jedno z mála našich území, kde se tradice udržují dodnes. Konkrétně pocházím z oblasti Podluží. Je to oblast, kde krojované tradiční slavnosti ještě nevymřely, a v níž především starší generace nosí kroj jako oděv na běžné denní nošení. Pamatuji si svou prababičku, jak tento vlastnoručně ušitý oděv nosila. Moje babička má zase uchovaných několik pokladů. A to například v podobě dámských čížem, dámského nedělního oděvu, který byl ženami nošen do kostela, ručně ušité pánské kordulky nebo množství nádherných, ručně malovaných šátků a vyšíváných košil či krajek. Má teta byla zase malářečka, tudíž se zabývala ručním malováním na stuhu. A díky tomu, že se mí rodinní příslušníci zabývali krojovou tvorbou, vyplývá můj zájem o toto téma, které bych chtěla v mé kolekci rozvíjet do moderního pojetí.

Teoretická práce má intenci přiblížit charakteristiku oblasti Podluží, tedy kde se toto pásmo nachází, a co je pro něj typické. Jelikož mou hlavní inspirací je kroj slavnostní, čtenář se tedy také dozví o historických dokladech lidového oděvu této oblasti a jak kroj v současnosti vypadá a čím je osobitý. Například jaké materiály se dnes používají, jaká je jeho typická barevnost, silueta a tvarosloví. Každý kraj má svoji vlastní podobu kroje, což je důležitým znakem každého regionu.

V teoretické části se také zabývám tím, jak se prvky lidového oděvu projevují do módy a jak s tímto tématem pracují současní oděvní designeři. Myslím si, že tradicemi a lidovým uměním obecně, včetně oděvu, jsou oděvní návrháři neustále fascinováni. Ať už pestrou a nádhernou barevností či rozmanitými textilními technikami, z nichž některé jsou už velmi vzácné, nebo ručními tradičními řemesly, které přetváří do oděvní podoby.

V kolekci chci spojit tradiční s moderním a vnést do současného a stříhově moderního oděvu prvky a siluety lidového kroje. Na oděvech aplikuji například tradiční červené sukno, typické pro pánské červenice, které kombinuji s materiály příznačné pro outdoorové oblečení nebo netradiční spojování materiálů pomocí lepidla.

Prostřednictvím mé kolekce bych chtěla poukázat na to, že prvky či jednotlivé části kroje nebo i tradiční materiály mohou být moderní a současné a stát se vkusným elementem současných mód a zároveň si uchovat svou tradičnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PODLUŽÍ

Podluží, též nazýváno „malovaný kraj“, je slovácká oblast nacházející se na Jižní Moravě. Tento venkovský region byl a je spjat s nádhernou přírodou, je obklopen Lužním lesem, řekou Moravou a leží na nejjihoovýchodnější části České republiky. Tato jihomoravská oblast sousedí s Rakouskem a Slovenskou republikou. Vyznačuje se rovinnou krajinou a také teplým podnebím, které často umí potrápít zdejší hospodáře, a to především v letních měsících. Díky tomuto podnebí se zemědělství v tomto kraji zaměřuje hlavně na pěstování teplomilných rostlin, z čehož vyplývá hlavní inspirace pro vývoj motivů na Podluží.¹

Příznačným rysem je také vinařská kultura, která je znatelná po celém Podluží. Téměř každá obec disponuje udržovanými lány vinic, které tu lidé můžou potkat na každém kroku. Oblíbené jsou i tradiční vinné sklípky a vinotéky nabízející košty vína, které patří mezi vyhledávanými turistickými cíli v této oblasti. Tento region je také osobitý svou malebnou lidovou architekturou, typickou pestrou barevností. Stavby se vyznačují se například vyznačují malovanými žudry, což jsou klenuté vchody do domů, často dekorovány lidovými, a hlavně rostlinnými ornamenty, nejvíce dominantní je motiv růže. Za zmínku určitě stojí různé slovácké chalupy a boží muka, což jsou drobné stavby ve tvaru sloupu a často se nachází na rozcestí v polích či na návsi.²

V této oblasti nalezneme také všudypřítomné projevy tradic a zvyků, z nichž ty typické, díky místním obyvatelům, se zachovávají dodnes. Mezi ně patří například lidová zábava v maskách – fašank neboli masopust, při kterém se lidé baví na maškarních bálech. Dále folklorní festivaly, organizované hlavně ve Tvrdonicích a samozřejmě krojované hody, charakteristické stavěním májí. Krajině přidávají na atraktivitě i vodní toky a rozlehlé rybníky u Lužic, Hlohovce a Lednice. Oblast je protkaná i různými cyklistickými a turistickými trasami, díky nimž se člověk může pokochat půvabem zdejší přírody a vychutnat si tak krásy tohoto pestrého a na tradice velmi bohatého regionu.³

¹Podluží. In: Jižní Slovácko[online]. [cit. 2016_12_30]. Dostupné z: <http://jiznislovacko.cz/podluzi/region-podluzi>

²JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno.

³Podluží. In: Jižní Slovácko[online]. [cit. 2016_12_30]. Dostupné z: <http://jiznislovacko.cz/podluzi/region-podluzi>

1.1 Stručná historie Podluží

Nejprve je dobré podotknout jaké obce vůbec tvoří tuto oblast. Podluží se rozděluje na jižní a severní část. Jižní Podluží zahrnuje obce Ladná, dále sem patří Stará Břeclav, Poštorná, Charvátská Nová Ves, Hlohovec, Lanžhot, Kostice, Tvrdonice, dále Týnec, Hrušky a Moravská Nová Ves. Severní Podluží je zase vymezeno obcemi okresu Hodonín, náleží sem také Mikulčice, Lužice, Josefov, Dolní Bojanovice, Starý Poddvorov a Prušánky. Co se týče názvu této jihomoravské části, ten je odvozen od stojatých vod, které jsou jedním z mnoha charakteristických rysů tohoto kraje. Tyto vody se v nářečí nazývaly „uža“ nebo „luža“, to poukazuje i na původ názvu obce Lužice.⁴

Území Podluží bylo osídlováno už v pravěku, což dokazuje početné množství archeologických nálezů. Díky těmto nálezům, objevujícím se i na Pohansku u Břeclavi, byla na našem území prokázána slovanská expanze, probíhající od 6.století až do druhé poloviny 10.století. Historický vývoj byl v této oblasti po pádu Velkomoravské říše složitý a ovlivnil celkový vývoj lidové kultury na Podluží. Avšak ke konci 13.století se toto území stalo knížectvím břeclavským, ale jeho rozsah není historicky přesně vymezen. Husitské války v 15.století tomuto kraji moc neublížily, ovšem nevýraznější vliv na Podluží měla charvátská kolonizace. Charváty z jejich vlasti vyhnaly nájezdy Turků, trvající od 15. do 16. století a začali se usazovat i v jiných zemích. Na jižní Moravě se Charváti usazovali v druhé polovině 16.století a také částečně v 17.století. Jejich hlavními osadami byly hlavně Frélichov, Dobré Pole, Nový Přerov na Mikulovsku, dále Poštorná, Charvátská Nová ves a Hlohovec. V Poštorné a Charvátské Nové vsi se Charváti počestili již v 18.století.⁵

⁴JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno.

⁵JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno.

Též se jim říkalo Moravští Chorvati a jedním z jejich specifických rysů byl bohatý kroj, nošen ve svátek i ve všední dny. Vyznačoval se pestřými kašmírovými látkami, barevnými výšivkami a rozmanitou barevností. Originály těchto krojů jsou dnes používány na vystoupení souboru Pálava z Mikulova. Do jaké míry však Charváti ovlivnily lidovou kulturu na Podluží zatím není známo a setkáváme se spíše s domněnkami než s vědeckými závěry.⁶

1.2 Historické doklady podlužáckého kroje

V nejstarší známé studii o Podlužácích, od Aloise Zemana z roku 1811, jsou popsáni jako Podlužáci obyvatelé Břeclavi, Lanžhota, Kostic a Tvrdonic, Týnce, Moravské Nové Vsi, dále Hrušek, Ladné a Staré Břeclavi, autor této studie k nim také zařadil i obyvatele některých dolnorakouských obcí. V roce 1885 František Bartoš s Podlužím spojuje i obec Průšanky a udává, že typické podlužácké červenice se do dnešního Podluží rozšířily až ke konci 70.let 19.století. Nejstarší dosud známé zobrazení podlužáckého lidového kroje je datováno z roku 1814. Je zde umělecky vyobrazena svobodná Břeclavanka, která je oděna do žluté soukenné sukni, sahající do půli lýtek, s karmínovou stuhou zdobící okraj sukne, v bílé široké zástěře s krajkovým lemováním na spodním okraji. Dále má na sobě živůtek uzavřený vpředu šněrováním, baňaté a objemné rukávce s taclemi, jež jsou na horním okraji zdobené modrou výšivkou, rukávce jsou doplněny i černě vyšívaným obojkem. Dívka má učesané vlasy na pěšinku uprostřed hlavy a jsou spleteny do dvou copů, které se vzadu na týlu kříží. Jako pokrývku hlavy má nasazený tvrdý čepec neboli rožky s pestře vyšívanou šatkou. Šohaj, pocházející též z Břeclavi je oděn do modrých soukenných kalhot, zdobených světle modrým šňůrováním a puntu (poklopec) vypodložené červeným sukнем. K tělu jsou upevněné dvakrát omotaným tenkým páskem. Má na sobě košili se širokými rukávy a modře vyšitým stojáčkem, přes ní má oblečenou modrou, červenočerně květovanou vestu s typickým výstřihem do písmene O. Klobouk, dříve nazýván hrotek, je ozdoben stuhou v červené barvě, květinou a kosířkem. Horní okraj holínek je červeně lemován.⁷

⁶Jižní Morava. Zvyky a obyčeje. Kroje. In: Rotekl[online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.rotrekl.cz/jmkroje.html>

⁷MATUSZKOVÁ, Jitka. Kroje na Podluží a Hodonínsku: Odborná studie [online, PDF]. Břeclav: Malovaný kraj, občanské sdružení, 2015 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/mas-dolni-morava/vypis-vech-aktualit/52-aktuality/372-kroje-na-podlui-a-hodoninsku>

Dalším významným dokladem jsou i litografie od Wilhelma Horna, pořízené v roce 1836 na lidové slavnosti v Brně, které byly uspořádány na počest korunovace Ferdinanda V. a jeho ženy Marie Anny. Z celkového počtu 30 zobrazují dvě litografie pokaždé jiný svobodný břeclavský pár. Méně známé je například další dochované zobrazení v podobě olejomalby ze 40. let 19. století. Tato malba je součástí lichtenštejnské sbírky a je uložena v depozitáři na zámku v Lednici. Na ní je zvěčněna dívka v rožkách a tři muži, svobodný mládenec ve svátečním kroji, mužák čili ženatý muž v haleně a stařec v bílém kabátě a třaslavicích, což byly letní jednoduché pánské kalhoty ze lnu nebo plátna. Krojové prvky také dokumentoval před polovinou 20. století i brněnský veterinář Joža Dostál, své poznatky publikoval v různých časopisech. Díky své profesi dokázal přesvědčivě určit, že podlužácký kosírek, jakožto ozdoba klobouku v podobě dlouhého pířka, pochází z posledních ramenních per z křídel jeřába popelavého.⁸

Během času se lidový podlužácký kroj neustále vyvíjel. Typické červenice byly Podlužáckým obyvatelstvem buď převzaty od husarů (přiléhavé kalhoty v armádě zavedl František Lotrinský v 18. století a nazývali se zemplínské nohavice, jejichž šněrování bylo pravděpodobně přejímáno z francouzské módy) nebo od pandurů, chorvatské pěchoty v rakouských službách, která se na Podluží vyskytovala v nepravidelných intervalech. Před 1. světovou válkou sahala délka ženských sukní do poloviny lýtek a zakrývala tak horní hladkou část varhánkovitých čížem. Postupně se se zvyšoval počet spodniček a sámků na sukních a z původně štíhlého vzhledu se stal zvonovitý. Původně plátěné rukávce v té době mající raglánový střih se od těch nynějších moc neodlišují, pouze použitým materiálem. Límeček se vyšíval barevně, k významným událostem se zdobil černou výšivkou. Bílá barva se ujala prvenství až po polovině 19. století. Sváteční, jednobarevná zástěra lemovaná krajkou se zhotovovala z hedvábné látky. Lajbl byl méně zdoben než dnes a původní šněrování uzavíralo přední díly vesty a tvarovalo postavu. Chlapecká kordulka, byla také méně zdobná, z červeného nebo tmavě modrého hedvábí s drobným květinovým vzorem.⁹

⁸MATUSZKOVÁ, Jitka. Kroje na Podluží a Hodonínsku: Odborná studie [online, PDF]. Břeclav: Malovaný kraj, občanské sdružení, 2015 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/mas-dolni-morava/vypis-vech-aktualit/52-aktuality/372-kroje-na-podlui-a-hodoninsku>

⁹MATUSZKOVÁ, Jitka. Kroje na Podluží a Hodonínsku: Odborná studie [online, PDF]. Břeclav: Malovaný kraj, občanské sdružení, 2015 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/mas-dolni-morava/vypis-vech-aktualit/52-aktuality/372-kroje-na-podlui-a-hodoninsku>

V minulosti se každá vesnice odlišovala drobnými detaily, například jiným podkladem lajblů, barevným lemováním, výšivkami nebo jinak uvázanými mašlemi na chlapecké korduli. Guláč – húseňák se zase lišil jinak upraveným točkem. V dnešní díky sňatkům se každý obléká to, co si přinesl ze svého domova a právě proto, se dne prvky mezi sebou prolínají.¹⁰

Mezi již zaniklé části patří například bélešnice, což byl druh soukenného mužského kabátce. Dále šuba – dlouhý ženský kabát ze sukna tmavomodré, černofialové nebo šedofialové barvy, který sahal až ke spodnímu okraji sukně s beráncí kožešinou uvnitř. Šuba se nosila do chladného počasí a nejdéle se udržela v Lanžhotě. Vytratily se i starobylé mentýky, byly delší než šuba a měly zvonovitý tvar olemovaný liščí nebo kuní kožešinou. Dívky a mladší ženy v zimě nosily krátké kožíšky v bílé barvě, těsně vypasované, vyráběly se z ovčí kůže a okraje spolu s rukávy byly olemovány černou beráncí kožešinou. Tento typ oděvu začal postupně mizet ke konci 19.století. V 80.letech 19.století byly tyto zimní oděvy nahrazovány teplými vlnáky. V dnešní době je v oblasti Podluží tradičně oblékají už jen staré ženy.¹¹

1.3 Slavnostní kroj svobodných mláďenců

Lidový oděv neboli kroj je typ oděvu, kterým se specifikují jednotlivé etnografické skupiny či lidové komunity. Dělí se podle příležitostí na prostý všední oděv, dále kroj slavnostní, sváteční či obřadní. Samozřejmě rozeznáváme kroj mužský a ženský, dívčí a chlapecký. Lidový oděv se tedy rozděluje dle postavení svého nositele na kroj pro svobodné, vdané či ženaté. Velmi často se také dědil se z generace na generaci.¹²

Tato kapitola tedy pojednává o typickém kroji z Podluží patřící mezi nejhonosnější na Slovácku.

¹⁰MATUSZKOVÁ, Jitka. Kroje na Podluží a Hodonínsku: Odborná studie [online, PDF]. Břeclav: Malovaný kraj, občanské sdružení, 2015, s. 99 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/mas-dolnimorava/vypis-vech-aktualit/52-aktuality/372-kroje-na-podlui-a-hodoninsku>

¹¹KÁŇOVÁ, Alena. Lidový textil ve sbírce břeclovského muzea: Ženský oděv [online, PDF]. Regionální muzeum v Mikulově, 2006, s. 11 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.rmm.cz/regiom/2006/textil.pdf>

¹²KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno.

Současná podoba svátečního kroje mladých mužů vypadá následovně:

Guláč – nošen v jižním Podluží svobodnými mládenci, zvanými „šohaji“. Jedná se o vysoký klobouček bez stříšky. Zhotovuje se z tuhé plsti v černé barvě a je obtáčen černobílými žilnkami až po horní okraj. Na nich jsou po obou stranách připevněny skleněné střepečky v podobě svazečků. V předu nad čelem je situována ozdoba vytvořená z umělých květů, korálků, malých kulatých zrcátek a mašliček. Tato ozdoba se nazývá „točko“. Do ní je poté vsazen kosírek z jeřábího nebo volavčího peří šedé barvy. Kosírek nebo též kosírek se stal jedním z nejznámějších symbolů této oblasti.¹³

Obr.1. Guláč¹⁴

Obr.2. Guláč¹⁵

Další důležitou částí je pak košile, které se také říká „katrovica“ a je vytvořena z jemného plátna. Má vsazované rukávy zhotovené z molu. Jsou dlouhé a široké, zakončené bílou krajkou a sahají po zápěstí. Košile obsahuje bohaté vyšívání, které se dnes dělá strojově, jako většina částí současného kroje. Toto vyšívání se skládá ze dvou forem sahající po ramena. Límeček je úzký a společně s prsní předložkou jsou vyšívány ručně, většinou červenou bavlnkou. Límeček je pak uzavřen čtyřmi dlouhými šňůrami.

¹³Mužský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/muzsky-kroj>

¹⁴Zajímavosti. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/zajimavosti>

¹⁵Klobouk 010. In: Kroje[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.kroje.cz/klobouk-010>

Tyto šňůry jsou zoubkované a uvazují se na mašličky zvané „smečky“, jedna se přehazuje na zadní stranu kordulky.¹⁶

Obr.3. Košile, vlastní fotografie

Kolem krku se uvazuje šátek z červeného brokátového hedvábí s pestrými vetkanými květy. Vyniká červenými proplétanými trásněmi, které dosahují délky do pasu. Uvazuje se tak, aby okraj límečku byl zčásti viditelný.¹⁷

K slavnostnímu kroji mladých mužů patří lajbl neboli kordulka. Je to ve předu široce rozepřená část oděvu, nemá zapínání a sahá pouze do půli zad. Je to vlastně krátká vestička bez rukávů. Vyrábí se z červeného hedvábí, které slouží jako podklad pro stočené šňůrky, nařasené stužky či lesknoucí se flitry. Lajbl je na levé straně opatřen malovanými stuhami splývající po kolena. Tyto mašle tvoří dohromady ozdobný naskládaný vějíř, jehož součástí jsou živé či umělé květiny. Na mužský кроj je třeba vymalovat tři metry bílých a tři metry barevných ručně zdobených mašlí. Například malování všech stuh pro jeden podlužácký soubor vyžaduje minimálně 12 hodin ruční práce.¹⁸

¹⁶Mužský кроj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/muzsky-kroj>

¹⁷JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno

¹⁸JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno

Obr.4. Lajbl, vlastní fotografie

Obr.5. Detaily lajblu, vlastní fotografie

Mezi zřejmě nejvýraznější prvky tohoto kroje patří bezesporu červenice, které se staly osobitým znakem svátečního kroje svobodných mužů na Podluží. Jsou zhotovované z výrazně červeného sukna, původně fialového nebo modrého. Jsou ušity tak, aby těsně přiléhaly k tělu. Dosahují délky po kotníky, a právě v těchto místech se přivazují přišitými šňůrkami. V pase červenic je situován všitý řemen, kterým se i s klínkem kalhoty utahují. Klínek či poklopec se zapíná kovovými háčky. Na vnějších stranách nohavic se našívá modrá šňůra vytvářející na zadních dílech kolečko. Vzor je tvořen cifrováním, též se mu říká šňůrování, a barevnou výšivkou. Ta se dnes dělá strojově, dříve však poctivě ručně. Šňůry se původně vyráběly z hedvábí. Ústředním motivem je srdce doplněné rostlinnými ornamenty. Jsou to motivy umožňující plynulé a souvislé pokládání šňůry, která byla často dlouhá i několik desítek metrů. Cifrování nejvíce zdobí přední díly kalhot, hlavně klínek a stehna a prodlužuje se až ke kolenům. Dříve toto šňůrování plnilo zpevňovací funkci, kterou postupně utlačovala převažující funkce estetická. Červenice se začaly barevnými bavlnkami vyšívat kolem roku 1900. Nosí se ke všem slavnostním příležitostem v zimním i letním období.¹⁹

¹⁹KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno.

Obr.6. Výšivka červenic, vlastní fotografie

Tradičním a také jediným druhem obuvi mužů jsou boty zvané čizmy. Tato obuv disponuje ozdobnými střapci spadající na nárt. Původním čizmám se říkalo „sekavice“ a to kvůli rovným kramflekům okovaným železem. Dnešní čizmy jsou lakované a vyztužené pro lépe držící tvar. Vyrábí se z tvrdé kůže černé barvy a mají vykrojené podpatky, které zdobí dvoucentimetrové žluté podkůvky. Podrážky této obuvi se barví na cihlově červenou. Boty jsou také ozdobně prošívány červeným, bílým, fialovým a zeleným hedvábím.²⁰

Obr.7. Pánské čizmy²¹Obr.8. Pánské čizmy bez střapců²²

²⁰Mužský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/muzsky-kroj>

²¹Chlapecký kroj. In: Hody na Podluží. In: epi-vladkapalkova.estranky[online]. 29.5.2013 [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.epi-vladkapalkova.estranky.cz/clanky/chlapecky-kroj/>

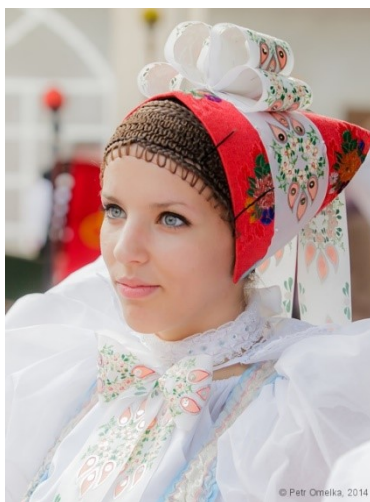
²²Krojová obuv-na míru. In: Alanky.cz[online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.boty-alanky.cz/e-shop/boty-alankycz/boty-alankycz/boty-alankycz/krojove-boty/p-06:91/>

1.4 Slavnostní kroj svobodných dívek

Ženský kroj je nezaměnitelný svou siluetou, kterou formují vrstvy spodniček a objemné prvky tohoto oděvu. Je to pestrý, ale na druhou stranu nákladný a nepraktický oděv, který je díky své nádherné zdobnosti a bohaté ornamentálnosti spíše pastvou pro oči.

A tohle jsou jednotlivé části, které tvoří soudobý kroj svobodných dívek v podlužácké oblasti.

Mezi typickou úpravou hlavy patří rožky, které jsou pro Podluží velmi specifické. Jsou vyztuženy lepenkovým kornoutem potaženým červeným brokátovým hedvábím obsahující vytkávané vzory květin. Tento čepec na zadní straně tvoří charakteristické růžky, podle nich je tato zajímavá pokrývka hlavy pojmenována. Rožky jsou v prostřední části ovázány širokou malovanou stuhou, která na vrcholu této pokrývky tvoří ozdobu zvanou „frča“ z bohatě nařasené mašle tvořící čtyři obloučky. Dvě ze stuh poté volně splývají do půli zad. Dívky si pod rožky češou vlasy na „zahrádku“ z umělých vlasů, přivazovanou šňůrkami. Dříve se tato úprava pletla z vlasů lidských.²³

Obr.9. Rožky²⁴

Obr.10. Rožky s mašlemi²⁵

²³Ženský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/zensky-kroj>

²⁴Vinobraní. Fotogalerie 2014. In: Obec Prušánky[online]. 2014 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/fotogalerie-2014/?album=8&gallery=50>

²⁵Kroj v Prušánkách. In: Obec Prušánky[online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/kroj-v-prusankach/>

Dále svobodné mladé ženy oblékají rukávce. Sahají po lokty a jsou to velmi objemné rukávy, které jsou součástí krátké košilky. Rukávce se nad lokty stahují všitou šňůrkou. Této nařasené a stažené části se říká „tacle” a zdobí je jemná bílá výšivka a krajka.²⁶

Obr.11. Rukávce slavnostního dívčího kroje²⁷

Obr.12. Lajbl zezadu²⁸

Stejně jak muži, tak i ženy nosí lajbl, což je jedna z nejstarších částí kroje mladých žen. Obléká se na rukávce a šije se z hedvábí s pestrým rostlinným dekorem. Je zdoben obdobně jako pánská kordulka a můžeme zde opět vidět navrapené stužky, různé proplétané šňůrečky a maličké skleněné korálky. Dnes si krejčí krojů usnadňují práci našíváním lesklých flitrů místo korálek.²⁹

Dalším prvkem ženského kroje je obojek obdélníkového tvaru a zhotovuje se z jemného molového plátna. Upevňuje se na zádech špendlíkem a zavazuje se úzkou tkaničkou pod krkem. Je lemován bílou krajkou, zvanou též „čipka”, a obohacen bílou výšivkou.³⁰

²⁶Ženský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/li-dovy-kroj-podluzi/zensky-kroj>

²⁷Kroj v Prušánkách. In: Obec Prušánky[online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/kroj-v-prusankach/>

²⁸Vinobraní. Fotogalerie 2016. In: Obec Prušánky[online]. 2016[cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/fotogalerie-2016/?album=10&gallery=133>

²⁹Ženský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/li-dovy-kroj-podluzi/zensky-kroj>

³⁰KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno.

Pod krkem se uvazují taftové malované mašle, spuštěné až po okraj fěrtochu. Jsou důkazem poctivé ruční práce velmi zručných podlužáckých maléřeček.³¹

Sukně je jednou ze základních součástí dívčího kroje. Pod ní se nosí velké množství spodniček, až šest vrstev, nazývané „kasanice” nebo také „trčanice”. Díky tomu získává ženský kroj svůj typický zvonovitý tvar. Na tyto spodní sukně se používá pevnější bílé plátno, přičemž na dolním okraji se lemuje úzkým pruhem krajky, a to od nejkratšího po nejdelší. Vrchní sukně, kterou kráší 12 sámků, se nosí v různých barvách a obléká se přes hlavu stejně jako spodničky. Dnes jsou sukně vyráběny ze saténu, polyesteru, silonu nebo brokátu.³²

Na přední straně sukně se kolem pasu uvazuje zástěra – molový bíle vyšíváný fěrtoch. Po okrajích je lemován „vláčkovou” krajkou, v současnosti strojovou.³³

Obr.13. Fěrtoch na dívčím kroji³⁴ Obr.14. Spodničky³⁵

³¹KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno

³²KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno

³³KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno

³⁴Hody-neděle. Fotogalerie 2016. In: Obec Prušánky[online]. 2016[cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/fotogalerie-2016/?album=10&gallery=128>

³⁵Hody-neděle. Fotogalerie 2016. In: Obec Prušánky[online]. 2016[cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <https://www.obecprusanky.cz/novy/fotogalerie-2016/?album=10&gallery=128>

Svobodné dívky nakonec oděv doplní čizmami, které obouvají i vdané ženy. Tato krásně modelovaná obuv je tvarovaná varhánkováním. To vzniká namočením čížem do vody smíchanou s kličem, což je druh lepidla. Poté se dávají do dřevěného rámu, díky němuž získají varhánkové sklady. Na jejich výrobu se používá kozinka a kramflíky (podpatky) jsou zakončeny mosaznou nebo obyčejnou podkovičkou. Paty této lakované obuvi jsou vyšity žlutým či zeleným dírkovým hedvábím a podešev se obarvuje do červené barvy.³⁶

Obr.15. Obuv, vlastní fotografie

Obr.16. Dámské čizmy³⁷

Kroje a lidové umění patří k bezesporu k neodmyslitelným symbolům každého kraje. Lidové oděvy jsou společným prvkem sjednocující jednotlivý národ či konkrétní oblast nebo region na něhož jsou obyvatelé pyšní a z hrdostí poukazují na krásy jejich tradic. Doufejme, že tato lidová kultura spolu s krojem si zachová svou nádheru a půvab přes veškeré dnešní technické vymoženosti a stále se zrychlující životní styl. Proto bychom se měli snažit udržovat tradice stále živé a dávat o nich vědět, ať už například formou nějaké inspirace v moderním designu či v tradičních technikách a řemeslech předávané z generace na generaci a nedovolit, aby zanikly.

³⁶KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno

³⁷Krojová obuv-na míru. Dámská obuv Podluží. In: Alanky.cz[online]. [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <http://www.boty-alanky.cz/e-shop/krojove-boty/krojove-boty/krojove-boty/damska-obuv-podluzi:5/>

2 VÝVOJ LIDOVÉHO ODĚVU V ČESKÝCH ZEMÍCH

Folklor patří bezesporu k velmi oblíbeným inspiračním zdrojům designérů. Motivy lidového umění včetně oděvu jsou v dnešním módním designu stále populárnější. Objevují se v podobě trendů, které určují, jak a v čem se tato tematika projeví. I během svého vývoje tyto tradiční lidové oděvy podléhaly v určité míře vlivům a trendům módy, která se paralelně rozvíjela a přizpůsobovala dobovým uměleckým slohům.

Podstatným úkolem kroje je uchovávat a převádět staré a vyhovující části šatu dalším a dalším generacím ve více či méně pozměněné podobě. Některé prvky spolu s motivy můžeme řadit až do začátku letopočtu. Na naše území se lidový oděv rozvíjel postupně v průběhu staletí. Zřejmě nejstarší prameny o způsobech odívání nalezneme v období gotiky. Lidé oblékaly základní plátěný úbor, vytvořený z jednoduchých obdélníků. Tento prostý oděv nositelé aranžovaly na své tělo a tím vznikaly různé roušky a šátky, mužské kalhoty sešité z těchto obdélníků, dále obyčejné základní košile, haleny a kožichy. Oděvy pravoúhlého střihu se vyráběly z hrubého vlněného sukna. Vzniká také kontrast venkovského lidového šatu s oděvem vyšší společnosti. Podobu tradičního oděvu neurčovala jen prostota, ani chudoba, ale vlastní kultura, která tvoří jádro tradice. Ošacení venkovanů ze středověkého období je patrné z popisů, iluminací kancionálů a biblí či schématických kresebných vyobrazení. Tady lze vidět, že lidské figury jsou tu zobrazeny pouze žánrově. Muži s klobouky na hlavě jsou oblečení v úzkých kalhotách a v pase přepásaných kabátech různé barevnosti. Ženské postavy zase v dlouhých splývavících šatech se zavinutou hlavou. Na těchto uměleckých ukázkách je vidět například spodní úbor zvaný rubáš, který se u některých slováckých krojů zachoval až do 20. století v podobě „rubáče“ jakožto košile s ramínky.³⁸

V 2. polovině 15. století a začátkem 16. století se objevují nové poznatky o podobě lidového oděvu. Především se jedná o doplňky, lemy, zdobnost a nášivky. Období české renesance se vyznačuje nejen změnou vzorování a barevnosti, ale přináší i velký rozvoj textilního umění.³⁹

³⁸LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

³⁹LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

Přichází nové materiály a způsoby zdobení. Jak je známo, důraz je kladen hlavně na zvýraznění a tvarování lidského těla. Používá se nové tvarosloví a střihy jsou více náročné. Dámský кроj se formuje podle křivek lidského těla a díky přestřižení oděvu v pase je tato část těla více zdůrazňována. Ženy tak oblékají sukně do pasu a hrudní část šatů je tvarována samostatným živůtkem, stejně jako u mužů. Starší a hrubší tkaniny jsou kombinovány se lnem společně s vlnou, a to pro lepší tvarování. Barvy a vzory se užívají jen střídmo. Oděv znamená rozdělení pro vdané a svobodné, přičemž důraz je hlavně kladen na čepce nošené vdanými ženami. Jsou to korunky či pletence z vlasů nebo věnce, které mají magický a obřadní význam.⁴⁰

Po vypuknutí kolonizačních procesů v 15. století docházelo k důležitému vývoji lidového oděvu. Na východ Moravy přicházeli lidé, kteří s sebou donesli кроj horského typu v karpatském stylu, který sem zavedla valašská kolonie. V dalším postupném vývoji se tento oděv mísil s prvky kroje z podhůří Beskyd. Tyto procesy prostupovaly i do oblastí dnešního Slovenska. V celkem čisté podobě se zde zachovaly staré typy oděvů ve východním stylu. Na východním území se také dochovaly mužské plátěné haleny nebo rovné košile. Na ostatních českých územích také není odívání jednotné. Zásadní role se ujímá náboženství, hlavně protestantská tradice a dále židovské a německé obyvatelstvo.⁴¹

Spolu s barokem přicházely další vlivy a módní impulsy. Zdokonalovala se více barevnost a pestré výšivky. Kroje disponovaly různými délkami, rozmanitými doplňky a také střihy. Na celém našem území dochází ke tvarování a škrubení. Avšak takové změny, jako v renesanci rozdělení oděvu v pase, se v kroji už nikdy neodehrály. Dále se lidový tradiční oděv u nás rozvíjí prakticky stejně. Liší se ovšem od šatu městského a aristokratického. Oproti módním šatům, šité v celku a navrhované na míru, je кроj vždy tvořen řasením a šněrováním, vrstvením a vázáním jednotlivých oddělených součástí.⁴²

⁴⁰LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

⁴¹LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

⁴²LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

Tradiční oděvní lidové umění není tedy jen o textilních technikách, výšivkách a zdobení, ale hlavně o živoucích procesech vznikající krok po kroku, zahrnující například pečlivé škrobení a formování či samotné strojení kroje, což se dá dnes pokládat za velmi výjimečnou dovednost. Informace o venkovském kroji najdeme i v době Osvícenství v polovině 18.století. Lidovému oděvu se dostává více pozornosti i ze strany vyšší a vzdělané společnosti. Najednou bylo co popisovat a lidé se začali více všimnout venkovské kultury, jejích tradic a samozřejmě kroje. V 18. a 19. století se začínají obměňovat i materiály. Objevují se dražší látky, jako například samet, brokát, jemné bavlněné batisty a hedvábné stuhy. Nadále se rozvíjí i výšivky v bílé nebo barevné formě. Mužský oděv je zpracován z kvalitních suken. Oblékají se kabáty, vesty přes našasené košile, kožeštinové čepice, klobouky a beraní kožichy jako reprezentativní oděv sedláků.⁴³

Venkovské prostředí zaregistrovalo v 19.století nemalé změny. Uvolnění feudálních vazeb poskytnulo chudým vrstvám pracovat ve městě a v místech, kde se rozvíjel průmysl. Tím nastává odkládání krojů, který je pro práci nepraktický. Avšak tento průběh není všude zcela stejný. Oblast Ostravska je tímto procesem zasáhnuta jako první. Vesnice přijímají vlivy z měst, módní novinky, materiály a střihy, a i dekor a doplňky. Pod těmito vlivy se začínají modernizovat kroje například na Opavsku. V zemědělských krajích se oděv však rozvíjí jinak. Bohatství těchto krajů vyplývá z obchodu se zemědělskými plodinami. Selské lidové kroje se vůbec neodkládají a vyhýbají se přílišné modernizaci. Vynikají bohatou pestrou barevností a rostlinnými výšivkami, což je význačné pro oblasti na Jižní Moravě. Podhorské části Valašska a Hornácka se snaží udržet kroj ve své původní podobě, stylu a vypracování, a uzavírají se před rychlým tempem vývoje. Tyto oblasti se nachází v pohraničí, proto zde můžeme sledovat částečné působení sousedních národů. V tomto období hýbe českou společností Národní obrození. Tradiční lidové umění bylo přijímáno jako důležitá součást kultury.⁴⁴

⁴³LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

⁴⁴LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

V druhé polovině 19.století kroj nabírá velkého významu a vznikají tendence národopisného sběratelství. Jelikož se lidový kroj už obecně nenosí, je oblíbený u sběratelů a stává se tak dokumentací rozmanitých výšivek a vytříbeného zdobení. Nicméně na Slovácku, Těšínském Slezsku a Valašsku je kroj užíván denně. V posledních desetiletí 19.století přispívají k vědomostem a znalostem o vývoji a podobě lidového kroje různí malíři a umělci, ze kterých můžeme zmínit například Josefa Mánesa a jeho malířské studie oděvů ze Slezska, Uhersko-brodská a Hané. Také tvorba spisovatelů, jmenujme Karla Jaromíra Erbena, který ve svých dílech také psal o tradičním kroji. Dokumentaristé a první fotografové se také podíleli na šíření poznatků o těchto oděvech. Tím se tradiční kroj dostával lidem do podvědomí.⁴⁵

Utváření lidového oděvu ovlivňovaly také obě světové války. Za první Československé republiky a za 2.světové války se stává kroj hlavně svátečním a slavnostním. Krojů však stále více a více ubývá. Po 2.světové válce se tradiční lidový oděv chápe už pouze jako kostým. V 50 letech se nejdéle udržují krojované svatby, ovšem v mnoha oblastí se nosí kroje až do konce století. V současné době se lidový oděv obléká například na hody, bály, zmiňované svatební obřady či slavnosti v podobě masopustu.⁴⁶

Kroj jako tradiční lidový oděv byl vytvářen mnoha generacemi, které se snažily neodklánět od tradičních základů a dodržovat a ctít tradici kroje. Obliba tradičních oděvů a zachování lidových tradic je v dnešní době znatelná a viditelná čím dál více, například v podobě tanečních souborů, díky nimž se nejen obnovují lidové zvyky, ale také právě kroj v jeho původní podobě. To, že byl a je o lidové umění zájem, svědčí nejen tvorbou designérů, ale i vznik českých organizací lidových řemesel budované v minulých století, které jsou zmiňovány v následujícím textu.

⁴⁵LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

⁴⁶LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6.

3 ZACHOVÁNÍ FOLKLORU U NÁS

O zachování lidové tvorby, včetně kroje a dalších řemesel se od počátku 20.století postaraly organizace zaměřující se na lidová řemesla, a díky kterým se zvýšila pozornost na tradiční lidové umění a produkty vesnických výrobců. Vznikala tak družstva jako pražská Zádruha, založená v roce 1900 nebo Moravská ústředna pro lidový průmysl (zal.1909) a také Svaz českého díla vzniklý v roce 1914. Tato družstva se zejména věnovala výkupu a prodeji vyšivaných a krajkářských děl a drobných výrobků, jako jsou kraslice a keramika. Organizovala také různé kurzy, například tkalcovské, krajkářské a vyšivačské. Družstvo Zádruha pořádalo u nás, i v zahraničí, výstavy krojů, výšivek a keramiky.⁴⁷

V období 2.světové války se péče o lidové umění stávala více potřebnou. Roku 1945 byla tato péče podpořena právní normou ve formě zákona, platící v celém státě a který byl vytvořen tehdejším prezidentem Československé republiky Edvardem Benešem. 27.října 1945 bylo tedy založeno Ústředí lidové a umělecké výroby se zkratkou ÚLUV. Když po roce 1948 došlo pod vlivem socialismu ke znárodnění velkých firem a zrušení malých řemeslnických dílen, musela většina zaměstnanců a majitelů odejít pracovat do průmyslu. A právě ÚLUV bylo v té době jedinou veřejnou organizací, která se vyznačovala velkou snahou a zájmem řemeslnickou tradiční práci zachránit. Součástí tohoto ústředí bylo vybudování Vzorkových dílen sídlící v Uherském Hradišti. Cílem těchto dílen bylo obnovit lidovou tradiční výrobu a uplatnit ji tak, aby se lidové výrobky mohly uplatnit i ekonomicky. Ústav lidové a umělecké výroby se soustřeďoval na znovuzrození tradičních technologických principů a lidových výrobních dovedností, ze kterých byly získávány cenné poznatky uplatňované ve výrobě této organizace. Tyto poznatky a vědomosti o tradiční výrobě a řemeslech pomáhaly zachovat kulturní dědictví.⁴⁸

⁴⁷Vývoj organizace lidových řemesel v České republice. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR. In: Lidová řemesla [online]. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.lidovaremesla.cz/?page=obecne>

⁴⁸ŽIŽKOVÁ, Lenka. Slavné počátky a neslavné konce Krásné jizby a Ústředí lidové a umělecké výroby. Národopisná revue [online]. Národní ústav lidové kultury, Strážnice, 2008, 3/2008(XVIII), 8 s. [cit. 2017-02-15]. ISSN 0862-8351. Dostupné z: <http://revue.nulk.cz/pdf/r3-2008.pdf>

V 50. letech, konkrétně v roce 1956 byla tato korporace transformována „jen“ na instituci Ústředí lidové umělecké výroby a její funkce se pouze zaměřila na rozvoj a ochranu lidové tradiční výroby. Spolupracovali zde etnografové společně s designéry a výroba s obchodem. V tomto ústředí také působilo designérské studio, v němž pracovali tvůrci z oblasti oděvu, textilu, keramiky a dále nábytku a bytových doplňků. Vznikaly tu nápojové a stolní soupravy, osvětlovadla, dekorativní a upomínkové předměty. Tito umělci navrhovali jak pro vlastní, tak i pro cizí dílny. Krásné jizby, které byly součástí ÚLUV, se rozšiřovaly po celém Československu a prostřednictvím těchto jizeb se nejen prodávala, ale hlavně se veřejnosti zviditelňovala profesionální práce designérů, návrhářů a etnografů, jejichž výrobky získávaly řadu domácích i mezinárodních ocenění. Po roce 1989 dodávala změna politického režimu ÚLUV vyhlídku na samostatnost a rozšíření své působnosti, ale následující léta tyto naděje vyvrátily. K postupnému pádu této organizace napomáhala také privatizace, kdy ÚLUV bylo nuceno navrátit vzorkové dílny původním majitelům nebo anonymní udání, což vedlo hospodářskou kontrolu ministerstva kultury činnost této instituce ukončit. V letech 1995 byla funkce Ústředí lidové umělecké výroby ukončena.⁴⁹

Výroba předmětů z přírodních materiálů pomocí tradičních technologických postupů a principů je důležitou a neopomenutelnou součástí regionálních a národních tradic. V polovině 90. let minulého století na základě dokumentu UNESCO, vydaný v roce 1989 a jež nese název Doporučení k ochraně tradiční lidové kultury, byl Národní ústav lidové kultury se sídlem ve Strážnici pověřen vykonávat zásady tohoto Doporučení a tím převzít jakousi pomyslnou štafetu zaniklého ÚLUV.⁵⁰

I když ÚLUV zaniklo, lidové umění je i dnes součástí moderního designu. S folklorem se můžeme setkat například v rozmanitých uměleckých sférách jako v bytovém či produktovém designu, a především v odívání, které vdechují lidovému umění nový život.

⁴⁹ZIŽKOVÁ, Lenka. Slavné počátky a neslavné konce Krásné jizby a Ústředí lidové a umělecké výroby. Národopisná revue [online]. Národní ústav lidové kultury, Strážnice, 2008, 3/2008(XVIII), 8 s. [cit. 2017-02-15]. ISSN 0862-8351. Dostupné z: <http://revue.nulk.cz/pdf/r3-2008.pdf>

⁵⁰Vývoj organizace lidových řemesel v České republice. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR. In: Lidová řemesla [online]. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.lidovaremesla.cz/?page=obecne>

4 FOLKLOR V MÓDĚ

Dnes lidé oblékají už jen kroje slavnostní, a to hlavně na krojovaných zábavách, což je v dnešní uspěchané době pochopitelné. Lidový kroj sice není tak praktický a pohodlný jako dnešní oblečení, ale folklorní a etnické prvky se prolínaly a prolínají do módy 20. a 21. století s různou intenzitou. Nevyhýbají se ani takovým ikonám jako je například Gabriele „Coco“ Chanel. Mnoho lidí si tuto legendární návrhářku okamžitě spojí s „malými černými“ nebo s tím, jak radikálně změnila ženský šatník. Osvobodila ženy od korzetů a dopřála jim pohodlný a praktický oděv umožňující volný pohyb. Ovšem i v její tvorbě můžeme zaznamenat tendence folkloru jiných kultur. Díky bolševické revoluci v roce 1917 se v Paříži objevují ruští emigranti, kteří si zde začali vydělávat vyšíváním tradičních ruských vzorů pro společnost Kitmir, založenou velkokněžnou Marií Pavlovnou. Coco pod tím to vlivem začala produkovat vesty a jednoduché tuniky, nebo večerní šaty zdobené ruskými výšivkami.⁵¹

Obr.17. Večerní šaty s ruskou výšivkou, 1922, Coco Chanel ⁵²

⁵¹WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

⁵²Caring for your textiles. Victoria and Albert museum. In: Vam.ac.uk[online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.vam.ac.uk/content/articles/c/caring-for-your-textiles/>

Lidové motivy a inspirace těmito oděvy se objevovaly na různém oblečení. Návrháře 30.let oslnily švýcarské a rakouské vzory, které designéři aplikovali na sportovní oděvy, různé svetry a čepice. Tyto motivy zdobily také saka a kalhoty. Například návrhářka Elsa Schiaparelli fascinaci rakouským folklorem převedla do svých klobouků, kde uplatnila typický tyrolský prvek – peří.⁵³

Obr.18. Elsa Schiaparelli, klobouk, 1936⁵⁴

Obr.19. Elsa Schiaparelli, klobouk, 1938⁵⁵

Po 2. Světové válce popularita lidového umění poněkud vychladla. A to kvůli nové filosofii objevující se v oděvu v 50.letech, kterou nastolili dva významní návrháři Christian Dior spolu s Cristóbaelem Balenciagou. Samozřejmě se našli mezi lidmi ti, kteří Diorovu módu specifickou úzkým pasem a opětovným využitím korzetu a vyztužené Balenciagovy objemné oděvy, odmítali. Byly to příznivci lidové hudby, jež oblékali oděvy inspirované mexickými košilemi, peruánskými vestami, ale i indickými šerpami. Tudíž se námětům a motivům různých národních kultur stále dostávalo pozornosti.⁵⁶

⁵³WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

⁵⁴Hat. Elsa Schiaparelli. Art. Collection. The Metropolitan Museum of Art. In: Metmuseum.org [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.metmuseum.org/art/collection/search/156598>

⁵⁵Hat. Elsa Schiaparelli. Art. Collection. The Metropolitan Museum of Art. In: Metmuseum.org [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.metmuseum.org/art/collection/search/155848?sortBy=Relevance&what=Hats&ft=tyrol+hat+schiaparelli&offset=0&rpp=100&pos=11>

⁵⁶WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

Etno spolu s folklorem pronikal do módy stále hlouběji díky výraznému hnutí Hippies, doprovázené užíváním psychedelických drog a provozováním skupinové „free love“, volné lásky. Hippie započalo bujet v 60.letech v USA. Tyto „květinové děti“ prosazovaly spontánní chování a užívání si bezstarostného života. Typické byly pro ně dlouhé vlasy, primitivní vzhled a volné oblečení etnického vzhledu s prvky vypůjčených z Indie, Mexika a indiánské kultury.⁵⁷

Obr.20. Hippie styl, pozdní 60.léta ⁵⁸

Obr.21. Hippie styl ⁵⁹

⁵⁷WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

⁵⁸Late 60s hippie fashion. Black Hippies 60s and 70s. Marie Joseeherard. In: Mariejoseeherard [online]. Aug 15, 2016 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.mariejoseeherard.com/815507/black-hippies-60s-and-70s.html>

⁵⁹Thrifting for 60s style. Goodwill's Mission. Blog. Home. Goodwill. Industries of the Southern Piedmond. In: Goodwillsp [online]. April 29, 2013 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://goodwillsp.org/thrifting-for-60s-style/>

Tato zajímavá a atraktivní folklorní tematika se dostala i do vysoké módy. Yves Saint Laurent v roce 1976 představil svou kolekci, inspirovanou ruskou kulturou, plnou bohatých sukni a krátkých zdobených kabátků lemovaných kožešinou. Oděvy tento návrhář doplnil také šálami a šátky vycházející z ruského folkloru.⁶⁰

Obr.22. Yves Saint Laurent⁶¹Obr.23. Yves Saint Laurent⁶²

V 80.letech byl folklorní vzhled pravidelně oživován. John Galliano ve své kolekci pro Dior mísil různé kulturní vlivy nebo Christian Lacroix začlenil do své tvorby venkovské prvky z Provence. Pestré lidové náměty byly začleňovány nejen do módy minulého století, ale také tvorba dnešních designéru dokazuje, že vlivy tradičního umění jsou moderní i dnes.⁶³

⁶⁰WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

⁶¹YOTKA, Steff. Yves Saint Laurent would have been 75 today, here's a look back at his life and legacy in photos. Style. In: Fashionista[online]. AUG 1, 2011 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://fashionista.com/2011/08/yves-saint-laurent-would-have-been-75-today-heres-a-look-back-at-his-life-and-legacy-in-photos#13>

⁶²Yves Saint Laurent A/W 1976. Photo by Guy Bourdin.YSL Fall 1976 Haute Couture. In: Pinterest [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/538320961693749592/>

⁶³WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>

4.1 Folklor vkusně a stylově

Prvky lidového umění se v současnosti objevují nejen v oděvech módních návrhářů, ale také u těch, kteří se zabývají navrhováním a tvorbou obuvi, proto se tato tematika objevuje i na ležérních teniskách, pantoflích nebo lodičkách. Nebo také dokonce jako stylizované motivy pro tetování nebo ve formě různorodých bytových doplňků, které jsou obohaceny o folklorní motivy a jejich typickou barevnost.

Odkazy na lidový kroj, a převážně jeho ornament, tak můžeme vidět na současném oblečení například ve formě grafických potisků nebo v moderní úpravě tradičních výšivek a řemesel. Často se můžeme setkat i s typickými střihovými součástmi lidového oděvu, které návrháři modifikují vlastním způsobem do svých kolekcí. Někteří zase ve svém designu aplikují třeba pouze charakteristickou barevnost a pestrost, avšak i přes tento minimalistický dotek tradice je jejich inspirace dobře znát.

Samozřejmě existují i firmy, zabývající se tradičními technologiemi, které využívají pro výrobu svých produktů. Za zmínku určitě stojí strážnický modrotisk. Důraz je tu kladen na ruční práci. Modrotiskové strážnické dílny produkují například interiérové zboží, dále dámské a pánské módní doplňky, ale i modrotiskovou metráž, určenou na zhotovení krojových částí. Přesto, že tuto tradiční techniku spojují s požadavky současného zákazníka, jejich hlavní prioritou je však dodržovat a nadále zachovávat kvalitu a původní postup této techniky a pokračovat tak ve své tradici, trvající více jak 100 let.⁶⁴

Nadcházející kapitola se zabývá tvorbou designérů, kteří ve svých kolekcích zpracovávali nebo zpracovávají folklor, jako hlavní téma své oděvní produkce. Proto jsou zde hlavně uvedeni a popsáni návrháři, kteří podle mého názoru přistupují k folklornímu žánru správnou cestou a jejichž tvorba moderním způsobem vyzdvihuje přednosti lidové tradice, ať už té oděvní či řemeslné. Tato část tedy pojednává jak o českých designérech, tak i to těch zahraničních.

⁶⁴Strážnický modrotisk [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.straznicky-modrotisk.cz/>

4.1.1 Folkdiva

Tuto novou brněnskou módní značku založily dvě návrhářky Andrea Hrušková a Michala Homolová. Zabývají se především dámskou módou inspirovanou folklorem. Vyrábí kalhoty, různé vesty, dále sukně, kabáty a halenky a také šátky. Jednotlivé kusy oblečení jsou tedy nositelné a minimalistického střihu, a hlavně vždy obsahují odkaz na lidový кроj a tradice. Díky nadčasovému designu jsou oděvy těchto návrhárek snadno kombinovatelné. Tato oděvní značka se vyznačuje používáním organických materiálů, které jsou velmi příjemné. Svým designem podporují řemesla jako je tradiční výšivka a krejčovství. Samozřejmě je vše přizpůsobené současné módě, proto se na oděvech objevují stylizované výšivky nebo charakteristická krojová barevnost na současných střizích. Prostřednictvím vlastní tvorby se snaží tyto návrhářky vytvářet slow – fashion (tento termín poprvé použila v roce 2008 Kate Fletcher) a pomocí ní tak bojovat proti dnešní zrychlené době a nadměrnému nakupování. Vyzívají tak své zákazníky k tomu, aby věnovali více pozornosti kvalitním a dobře zpracovaným výrobkům a zamysleli se nad tím, jak rychle vyráběné spotřební zboží ovlivňuje naše životní prostředí.⁶⁵

Obr.24. Kolekce Roztančená, Folkdiva ⁶⁶

⁶⁵KRYNEK, Ondřej. Česká značka Folkdiva navrhuje oděvy inspirované folklorem. Móda. In: Designvid[online]. 17.1.2016 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.designvid.cz/moda/ceska-znacka-folkdiva-navrhuje-odevy-inspirovane-folklorem.html>

⁶⁶Nomadous. Visit Prague design Week 2016. Nomadous-The world through design. In: Nomadous[online]. Apr 29, 2016 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.nomadous.com/visit-prague-design-week-2016/>

4.1.2 Petra Pitelková

Česká návrhářka Petra Pitelková navrhuje po svou oděvní značkou s názvem Petiteé. Ve své tvorbě klade důraz na ženskou siluetu, proto hlavně tvoří dámské kolekce. Často uplatňuje tradiční ruční práce, které jsou důležitou složkou její tvorby a tradici, společně s lidovou kulturou, bere jako nekonečný zdroj inspirace. Hodně experimentuje s materiály a jejich strukturou. Zvláště její kolekce s názvem Dědictví české země se vyznačuje náročnou ruční technikou vrapování.⁶⁷ Technika vrapování se objevuje na zadní vrchní ženské sukni z plátna, které se říká „šorec“. Návrhářka tuto techniku nejvíce uplatnila na vestách, kabátech a bolerech, přičemž vrapování je tu jako hlavní ozdobný prvek a také jako zajímavá povrchová úprava odkazující na lidovost. Kolekci dominuje bílá barva symbolizující sváteční oděv, ovšem můžeme zde vidět černou barevnost představující smutek zastoupenou jedním modelem, v doplňcích také červenou. Základním střihem je košile, která představuje základ šatníku. Kolekce tedy zahrnuje sérii košil a košilových šatů. Autorka ponechala okraje materiálu roztřepené a nezapravené, což dělá oděvy moderními a současnými. Jako součást stylingu se zde objevují doplňky v podobě stylizace věnců nebo zdobných krojových pokrývek hlavy.

Obr.25. Kolekce Dědictví české země, Petra Pitelková⁶⁸

⁶⁷O mě. In: Petiteé[online]. © 2015 [cit. 2016-01-08]. Dostupné z: <http://www.petitee.com/o-mne>

⁶⁸M Brunette. Fashion Live!2015. Promo & Evenets. In: Blogerky[online]. 30.10. 2015[cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.blogerky.cz/blogy/prispevek/170520>

4.1.3 Rodná Hrouda

Zakladatelkou a designérkou oděvní značky Rodná Hrouda, která sídlí v Polabí, je Marie Stará. V tvorbě této moderní značky je znatelná kombinace tradičních folklorních prvků z Čech a Moravy s moderními střihy. Cílem návrhářky je z lidových námětů a motivů vytvářet trend, a také zachovat, a hlavně kreativně a vkusně rozvíjet odkazy našich předků, což je na této značně sympatické. Vedle módních oděvů vytváří i řemeslné výrobky a interiérové doplňky, u kterých spolupracují s lidmi, kteří ovládají tradiční řemeslné techniky. Autorka pro své kolekce čerpá z vlastní rodinné historie, muzeí a starých archívů a ze starých řemeslných postupů. Inspiraci lidovými kroji aplikuje tak, aby oděvy byly nositelné, módní a nadčasové. Klade hlavně důraz na kvalitní materiály od českých výrobců a spolupracují také s českými textilkami.⁶⁹

Obr.26. Kolekce A JEM FOLK ⁷⁰

Obr.27. Kolekce A JEM FOLK ⁷¹

⁶⁹O nás. O nás. Rodná Hrouda. In: Rodnahrouda[online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://rodnahrouda.cz/about/about.html>

⁷⁰Dámská košile AGNES.A Jem Folk- 2016. Kolekce. Rodná Hrouda. In: Rodnahrouda [online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://rodnahrouda.cz/obchod/damska-kosile-agnes?collectionId=31>

⁷¹A JEM FOLK – nová kolekce 2016. Galerie. Rodná Hrouda. In: Rodnahrouda[online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: http://rodnahrouda.cz/photos/crop/6/626_600x800.jpg/

4.1.4 Boris Hanečka

Slovenský návrhář Boris Hanečka ve své kolekci pro rok 2014 uplatnil prvky folkloru a dále historické detaily. Skladba kolekce navazuje na tradici starých Haute Couture⁷² kolekcí, specifické tím, že na počátku se předváděly vždy kabáty, saka, kalhoty, poté následovaly sukně, koktejlové šaty a nakonec společenské, plesové a svatební šaty. Vlivy folkloru se zde objevují v podobě inspirace krojovým plisováním, které je vytvořeno pomocí pásů organzy přinášející do oděvů lehkost. Výšivky, jež zdobí minimalistické a moderní oděvy, jsou vytvořeny podle klasických tradičních principů za použití kovových nití. Kolekce disponuje příjemnou a nadčasovou barevnou škálou, skládající se z dominantní černé, lomené bílé a červené barevnosti a také kovových odstínů.⁷³

Obr.28. Boris Hanečka⁷⁴

Obr.29. Boris Hanečka⁷⁵

⁷²Haute Couture – vysoká krejčovina, jedná se o oděvy vytvořené náročným, ručním šitím na míru.

⁷³GÁFRIK, Zdeno. Hanečka očaril kolekciou s dotykmi folklóru, osloví aj modernú ženu. In: Zena.pravda [online]. 09.12.2014 [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://zena.pravda.sk/krasa-a-moda/clanok/338927-hanecka-ocaril-kolekciou-s-dotykmi-folkloru-oslovi-aj-modernu-zenu/>

⁷⁴GÁFRIK, Zdeno. Hanečka očaril kolekciou s dotykmi folklóru, osloví aj modernú ženu. In: Zena.pravda [online]. 09.12.2014 [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: http://pravda.sk/res/2014/12/09/thumbs/boris-hanecka_04-nestandard1.jpg

⁷⁵GÁFRIK, Zdeno. Hanečka očaril kolekciou s dotykmi folklóru, osloví aj modernú ženu. In: Zena.pravda [online]. 09.12.2014 [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: http://pravda.sk/res/2014/12/09/thumbs/boris-hanecka_17-nestandard1.jpg

4.1.5 Lubica Poncik

Tato slovenská návrhářka často ve své tvorbě čerpá ze svých kořenů, tedy ze slovenského folkloru. Odvážně kombinuje současný design s prvky tradičních krojů. Na oděvy, u kterých používá moderní technologie, například sublimační tisk, uplatňuje výšivku a potisky s lidovými motivy a vzory. Využívá také pleteninu, dále háčkování a paličkovanou krajkou. Autorka uvádí, že během šití se vždy obléká do svých modelů a zjišťuje, zda jsou její oděvy nejen estetické, ale i komfortní. Její kolekce s názvem In my heart pro jaro/léto 2015 má představovat symbol života a zbožnosti, totiž motiv srdce, které je ústředním motivem této kolekce.⁷⁶ Kromě toho na oděvech můžeme vidět i zvířecí a rostlinné vzory. Barevné potisky mají navozovat tradiční výšivku. Odkaz na tradice je zastoupený i ve formě ručních háčkových doplňků. Celá kolekce působí svěže, mladistvě a hlavně současně. Ženskost nebo až lehce dívčí vzhled zde vyzdvihuje hojně zastoupená silueta A, ale také materiály jako šifon, satén nebo šantung. Mašle uvázané kolem hlavy, velké kapuce, potištěné punčochy a stříhová čistota, to jsou detaily, které dodávají kolekci uvolněnost a ležérní nádech.

Obr.30. Kolekce In my Heart⁷⁷

⁷⁶N, Tereze. LUBICA PONCIK S/S 2015: Lubica Poncik představila na Fashion Live kolekci In my heart. In: MDLS [online]. 16.10.2014 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.mdls.cz/clanek/5609-lubica-poncik-s-s-2015>

⁷⁷N. Tereza. LUBICA PONCIK S/S 2015: Lubica Poncik představila na Fashion Live kolekci In my heart. In: MDLS [online]. 16.10.2014 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.mdls.cz/clanek/5609-lubica-poncik-s-s-2015>

4.1.6 Tsumori Chisato

Japonský designer Tsumori Chisato vždy před vytvářením nové kolekce navštíví nové místo, ze kterého poté čerpá. Pro tuto kolekci podzim/zima 2016 tentokrát vycházel z folkloru Islandu. Není to jen lidová výšivka, kožešina a vlna, typická pro tuto zemi, ve své kolekci také reflektuje islandský terén a přírodu, vesnický život a inspiraci městskými ulicemi či polární září. Dá se říct, že kolekce odráží jeho osobní zájem a pohled na Island. Používá teplou kožešinu, převážně v přírodních hnědavých a béžových tónech, čímž odkazuje na islandskou faunu, pro kterou jsou charakterističtí islandští koně, polární lišky, sobi a lední medvědi. Vlnité linie na oděvech zase poukazují na nerovný povrch země a klikatá koryta řek.⁷⁸ Kolekce obsahuje oděvy z denimu, motivy květin a zvířat, maxi šaty, prošívané a pletené svetry s rolákem. Návrhář tradiční prvky Islandu pojal velmi moderně. Jednotlivé kusy dokáží fungovat samostatně a vnést do outfitu originalitu a netradiční oživení. Kolekce je laděna do vhodně zvolených barev, a i když autor použil pestrou barevnou škálu, přesto nepůsobí přeplácane, ale naopak velmi vkusně a nekonvenčně.

Obr.31. Tsumori Chisato⁷⁹

Obr.32. Tsumori Chisato⁸⁰

⁷⁸VERNER, AMY. PRE-FALL 2016: Tsumori Chisato. In: Vogue [online]. Paříž, 2016 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/pre-fall-2016/tsumori-chisato>

⁷⁹VERNER, Amy. Tsumori Chisato: Collection. In: Vogue [online]. Paříž, 2016 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/pre-fall-2016/tsumori-chisato/slideshow/collection#2>

⁸⁰VERNER, Amy. Tsumori Chisato: Collection. In: Vogue [online]. Paříž, 2016 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/pre-fall-2016/tsumori-chisato/slideshow/collection#11>

4.1.7 Xavi Reyes

Xavi Reyes je nejen jméno návrháře, ale i název španělské značky sídlící v Madridu založené v roce 2013. Kolekce pro jaro/ léto 2016 vynesla designérovi ocenění Mercedes-Benz Fashion Talent. Autor nepochybně přistupuje k tradici osobitě a vlastní cestou. Jeho tvorba je typická inspirací hudbou, uměním a pouliční kulturou. U této kolekce čerpal ze svého dětství a vychází ze vzpomínky na svou babičku, která šila ubrusy kombinované s technikou háčkování.⁸¹ To vše odráží jeho oděvy vyznačující se nikoliv pestrou španělskou, převážně černo-černou barevností, ale disponuje světlými a čistými barevnými odstíny. Modely získávají geometrizující vzhled díky nadčasovým pruhům, jsou obohaceny nevtíravými a vhodně použitými volány, jako letný dotek tradičního španělského kroje. Bílá krajka s květinovým vzorem zase odkazuje na ruční práci autorovy babičky. Minimalismus a střihově zajímavé formy dohromady vytváří velmi současnou a módní kolekci.

Obr.33. Xavi Reyes⁸²

Obr.34. Xavi Reyes⁸³

⁸¹Xavi Reyes.Primavera/ Verano 2016. Samsung EGO. In: Vogue [online].[cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.es/desfiles/primavera-verano-2016-samsung-ego-xavi-reyes/11599>

⁸²Xavi Reyes.Primavera/ Verano 2016. Samsung EGO. In: Vogue[online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.es/desfiles/primavera-verano-2016-samsung-ego-xavi-reyes/11599/galeria/20047/image/1033228>

⁸³Xavi Reyes.Primavera/ Verano 2016. Samsung EGO. In: Vogue [online]. © 2016 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.es/desfiles/primavera-verano-2016-samsung-ego-xavi-reyes/11599/galeria/20047/image/1033236>

4.1.8 Ulla Johnson

Předsezónní kolekce v bohémském stylu pro rok 2017 vznikla v dílně návrhářky Ully Johnson. Jsou zde patrné volné a rozšířené siluety, etno prvky, jako například třásně nebo štrápe a květinové motivy. V kolekci dominuje svěží a uklidňující světlá barevnost v podobě bílé, světle modré a béžové, kterou občas naruší černé vyšívání či sytě červené květinové šaty. Umělkyně se nebojí kombinovat vzory, jako pruhy s drobným rostlinným motivem, a i když používá pestrou barevnost a výrazné vzory, kolekce je i přesto v harmonii, prostě vše ladí tak jak má. Modely jsou zdobeny drobným řasením a volány v únosné míře. Kromě bavlněných materiálů designérka obohatila kolekci o ručně pletené silné svetry, které si nechala vyrobit v Jižní Americe. Spolupracovala také s řemeslníky na rostlinném barvivu. Spojení ruční práce s bohémským stylem, volnými střihy a zvolenou barevností dělá kolekci lehkou, přirozenou a uvolněnou.⁸⁴

Obr.35. Ulla Johnson ⁸⁵

Obr.36. Ulla Johnson ⁸⁶

⁸⁴PHELPS, Nicole. RESORT 2017.Ulla Johnson. In: Vogue [online]. New York, June 3, 2016 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/resort-2017/ulla-johnson#coverage>

⁸⁵PHELPS, Nicole. RESORT 2017: Ulla Johnson. In: Vogue [online]. New York, June 3, 2016 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/resort-2017/ulla-johnson/slideshow/collection#3>

⁸⁶PHELPS, Nicole. RESORT 2017: Ulla Johnson. In: Vogue [online]. New York, June 3, 2016 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/resort-2017/ulla-johnson/slideshow/collection#28>

4.2 Znehodnocení folkloru

Folklorní a tradiční krojové prvky v módě se občas pohybují na tenké hranici mezi vkusem a kýčem. Zdobnost, pestrá barevnost a přebujelost krojů svádí některé designéry k přeplácánosti a k tendenci veškeré výšivky, dekory a typické součásti kroje soustředit do jednoho oděvu. Také to způsobuje urputná snaha o to, aby konkrétní model okamžitě navodil a připomněl danou inspiraci. Vzniká tak nežádoucí laciný, nevkusný vzhled, který tradiční lidový oděv spíše zhanobuje, zesměšňuje a shazuje než aby, jak se patří, kroj uctíval a zdůraznil tak jeho přednosti a krásy. A když zcela určitě není záměrem návrhářů znehodnotit lidový folklor a jeho tradice, často se však stává, že se někteří vydají špatnou cestou a poněkud nešťastným způsobem transformují tuto oblíbenou tematiku prvoplánově a příliš povrchně. Jak už napovídá název, tato kapitola se tedy věnuje tomu, jak by zřejmě móda inspirovaná folklorem vypadat neměla. Není zde ovšem cílem zesměšnit jiné kultury a cíleně či škodolibě napadat zmíněnou tvorbu designérů nebo autory samotné, ale poukázat na to, že aplikování tradičních motivů a částí má i svou stinnou stránku.

4.2.1 Národní kostýmy na soutěžích Miss

Příkladem vysloveného nevkusy a nevhodně použitých specifík a typických elementů kroje jsou soutěže Miss. Účastnice, jež mezi sebou bojují o první místo a vytoužený titul, soutěží v různých kategoriích, a právě mezi ně patří také disciplína předvedení se v národním kostýmu. Je jasné, že se nejedná přímo o autentický lidový kroj, spíše je to oděv, který je krojem pouze inspirován, ovšem to bohužel často vypadá, jako by folklorní kostým pouze parodoval. Modely jsou samozřejmě přizpůsobeny tak, aby na první pohled ihned na diváka zapůsobily a zvýraznily tak přednosti soutěžících. Proto, zde autoři volí značně okázalé a avantgardní, téměř přehnaně teatrální kostýmy vytvořené z efektních materiálů jako satén, latex nebo lamé, dokonce i plast. Je pochopitelné použití těchto především lesklých látek, jelikož nositelka se okamžitě stane středem pozornosti. Když už se ovšem jedná o přehlídku tradičních kostýmů, měl by být tedy zachován jejich původní vzhled, aby se poukázalo na půvab tradičních krojů daného národa.

Zneužití folkloru a další neduhy s tímto spojené se nevyhýbají ani České republice. Například česká Miss 2013 Gabriela Kratochvílová oblékla kostým, který si sama navrhla a ušila se snahou vytvořit něco, co by uctívalo tradice. Autorka tohoto modelu uvádí, že se snažila vytvořit oděv, který by ctil moravské tradice a zároveň byl moderní a současný.⁸⁷ Kostým je složen z korzetu a krátké, vrstvené sukně, a to vše ve velmi nápadných materiálech. Celý oděv disponuje národními barvami, národním znakem a flitrovými ozdobami. Jako doplňky nositelka a autorka šatů v jedné osobě zvolila našasené návleky na pažích, které mají zřejmě odkazovat na nabírané krojové rukávce a úsměvnou korunku, jakožto odkaz na jeden z dalších českých symbolů. Oděv však není ani moderní a použitím lesklých materiálů dostává kostým laciné vzezření. A už vůbec nevykazuje úctu k folkloru.

Obr.37. Česká Miss 2013⁸⁸Obr.38. Česká Miss 2013⁸⁹

⁸⁷ČELADNÍK, Jiří. Kratochvílová předvede perfektně tvarované nohy: V tomhle úsměvném kostýmku bude oslňovat na Miss Universe. In: Super [online]. 19. října 2013 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.super.cz/215178-kratochvilova-predvede-perfektne-tvarovane-nohy-v-tomhle-usmevnem-kostymku-bude-oslnovat-na-miss-universe.html>

⁸⁸ČELADNÍK, Jiří. Kratochvílová předvede perfektně tvarované nohy: V tomhle úsměvném kostýmku bude oslňovat na Miss Universe. In: Super [online]. 19. října 2013 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.super.cz/215178-kratochvilova-predvede-perfektne-tvarovane-nohy-v-tomhle-usmevnem-kostymku-bude-oslnovat-na-miss-universe.html>

⁸⁹ČELADNÍK, Jiří. Kratochvílová předvede perfektně tvarované nohy: V tomhle úsměvném kostýmku bude oslňovat na Miss Universe. In: Super [online]. 19. října 2013 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.super.cz/215178-kratochvilova-predvede-perfektne-tvarovane-nohy-v-tomhle-usmevnem-kostymku-bude-oslnovat-na-miss-universe.html>

Dagmar Kolesárová, jakožto Miss Slovenské republiky 2011 se předvedla v modelu, inspirovaném slovenským folklorem. K téměř neobjemné sukni vytvořené z vrstev černé a bílé krajky lemované pruhem z lesklého materiálu, oblékla asymetrický upnutý top z pololesklé látky černé barvy, doplněný malovanými mašlemi jako ozdoba umístěná na rameni či jako součást účesu. Mašle měla zřejmě za úkol odkazovat na slovenský kroj, ovšem když si odmyslíte stuhy, zbyde vám oděv, jež tradiční folklor nepřipomíná a vypadá to, že mašle jsou zde použity proto, aby model splňoval podmínky kategorie Národní kostým. Miss Slovensko Silvia Prochádzková se zase prezentovala na Miss Universe 2015 v modrotiskových šatech. Šaty jsou korzetového střihu s dlouhou, členěnou a v bocích mírně řasenou „áčkovou“ sukni. Aby byl oděv ještě více „zajímavý“, můžeme zde vidět i kombinaci dvou převážně rostlinných vzorů odlišné velikosti.

Obr.39. Dagmar Kolesárová ⁹⁰Obr.40. Silvia Prochádzková ⁹¹

Podobné, a ještě více bizarní modely jsou v soutěžích tohoto typu k vidění neustále a celá řada autorů těchto avantgardních výtvorů se snaží o to, aby právě jejich model byl co nejvíce vidět a zaujal diváky. S folklorem to už ovšem nemá nic společného.

⁹⁰Barbara. National Costume of Miss Slovak Republic. In: MISSOSOLOGY: The Science of Beauty [online]. Aug 12, 2011 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://missosology.info/forum/viewtopic.php?t=94933>

⁹¹HANDOUT, Reuters. Toto musíte vidieť: Miss Kanada s hokejkami na chrbte, Češka s hniezdom. In: Pravda.sk: KotailPravda[online]. 23.01.2015[cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://pravda.sk/res/2015/01/23/thumbs/miss-universe-slovenskej-republiky-silvia-prochadzko-vesta-1.jpg>

Mohli bychom tak pokračovat do nekonečna a vyjmenovávat tak další a další podivné, zvláštní a až groteskně působící rádobý národní kostýmy, které by oblékl snad jen člověk s velkou dávkou odvahy. Nejvíce pestré a ozdobené oděvy, u kterých až oči přechází, bohužel v negativním slova smyslu, často vzejdou z dílen návrhářů, kteří na těchto soutěžích oblékají účastnice z exotických zemí. Přírodní krásy, jedinečná a zajímavá kultura a tradiční oděvy těchto končin jsou bezpochyby dech beroucí a fascinující a není divu, že se často stávají inspiračním zdrojem umělců. Proto také designéři sklouzávají ke karnevalovému kýči. Například na Miss Universe 2017 můžeme jmenovat účastnici z Vietnamu, která se prezentovala modelem vycházející z tradičních košíkářských řemesel a pletacích technik této země. V tomto případě, už se nejednalo snad ani o oděv, nýbrž o chodící objekt. Zástupkyně z Panamy předváděla oděv z nepřehledného množství barevného peří, kombinovaný dokonce s nadbytečnými a podivnými plastovými figurínami. I přes značné nepohodlí těchto modelů, jež dozajista znemožňují přirozený pohyb, je obdivuhodné, jak si dokáží soutěžící zachovat vlídnou a usměvavou tvář, i když kostým není zrovna lichotivý. Prostě jde vidět, že co se týče oděvů se zde meze nekladou, a čím podivuhodnější, tím lepší show.

Obr.41. Miss Vietnam ⁹²Obr.42. Miss Panama ⁹³

⁹²Zar. OBRAZEM: Pipi s koněm i zámek na hlavě. Bláznivé kostýmy na Miss. In: Revue.idnes [online]. 27. ledna 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: http://revue.idnes.cz/foto.aspx?r=missamodelky&c=A170127_110656_missamodelky_zar&foto=ZAR68edc9_63GGGEDC209_PHILIPPINES_MISSUNIVERSE.JPG

⁹³Zar. OBRAZEM: Pipi s koněm i zámek na hlavě. Bláznivé kostýmy na Miss. In: Revue.idnes [online]. [cit.2017-02-12]. Dostupné z: http://revue.idnes.cz/foto.aspx?r=missamodelky&c=A170127_110656_missamodelky_zar&foto=ZAR68edcf_63GGGEDC211_PHILIPPINES_MISSUNIVERSE.JPG

4.2.2 Tetování

Oblíbenost folkloru a jeho motivů dokazují i stylizované zobrazení v podobě tetování. Tento kult uměleckého zdobení lidské kůže je viditelný už z dob pravěku. I dnes mají lidé touhu se prostřednictvím tohoto umění zkrášlovat a tetování se stalo oblíbené hlavně v evropských zemích, ale i v Japonsku a Severní Americe. Obrazce, vznikající vpichováním barevného, inkoustového pigmentu pod kůži nejsou jen součástí image slavných celebrit, mezi něž patří sportovci, hudebníci a dalších umělci, nebo kriminálních a drsných gangů, ale i domorodých cizokrajných kmenů, které tak tímto poukazují na své kořeny, tradiční zvyky a kulturu.⁹⁴

Co se týče lidových vzorů, je sice sympatické, že především mladí lidé chtějí svůj vztah k folkloru projevit, a to jakýmkoliv způsobem a že chtějí poukazovat na svou národní příslušnost. Tatěři tak zdobí své zákazníky nejen vzory v jejich původnější podobě, ale přetváří je i do geometrických stylizací nebo rovnou vyobrazí tančící krojovaný pár. Tito lidé to zřejmě myslí dobře, uvažme však, do jaké míry se jedná o vkus a ctění tradice.

Obr.43. Tetování, Ada Tattos⁹⁵

Obr.44. Ada Tattos⁹⁶

⁹⁴Tetování. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Tetov%C3%A1n%C3%AD>

⁹⁵tattoo-spirit.de. Tattoo-Artist Adine Tetovacky. In: Pinterest.cz [online]. 2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/464996730261900943/>

⁹⁶MYRJAM A. Tattoo. In: Pinterest.cz [online]. [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/382031980871160717/>

4.2.3 Potisky na tričkách

Další alternativou, jak dostat folklor do oděvu a módy jsou potisky na tričkách. Ano, potisky, které citlivě odkazují na lidovou tvorbu se tu už objevují v designérských kolekcích. Ovšem i to má svůj protipól. Různé e-shopy tak dnes nabízí velké množství oblečení s folklorními potisky, samozřejmě se značnou tvarovou i barevnou stylizací, které jako folklorní pouze vypadají. Na internetu tak můžeme najít nepřehledné množství takovýchto designů a potisků. Někteří tvůrčí lidé zacházejí ještě dál, a kombinují tradiční lidové motivy například se známými logy komiksových postav nebo slavných hudebních metalových skupin. Výrobci nám tak nabízejí například logo Supermana nebo nápis Metallica spojené s lidovými rostlinnými vzory. Nebo ztvárňují tančícího šohaje nebo dívku v kroji do podoby skicovaných kreseb, doplněné ke všemu gotickým, středověkým písmem. Trička našťastí neoplývají střihovými křivkami, jejich vzhled je jednoduchý a základní, jak byste od triček čekali. Ale kombinování dvou zcela odlišných prvků, může být sice v dnešní době zajímavé, ale v tomto případě jde o velmi nevydařený pokus.

Obr.45. Triko Metallica ⁹⁷

Obr.46. Triko Cérka ⁹⁸

⁹⁷Triko Mettalica. In: Folklor moderní Slovácko: Protože folklor nás baví. [online]. [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.efemes.cz/fms/eshop/2-1-Moda/0/5/25-Triko-Metelica>

⁹⁸Triko Cérka. In: Folklor moderní Slovácko: Protože folklor nás baví. [online]. [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.efemes.cz/fms/eshop/2-1-Moda/2-2-Tricka/5/36-Triko-Cerka>

4.2.4 Dirndl

Tento lidový ženský kroj, původně ryze venkovský, pochází z východních částí Alp. Nosí se hlavně v Rakousku a v jižním Německu. Dnes je dirndl velmi stylizovaný a výrazně ovlivněn bavorským krojem. Můžeme tak rozlišovat dirndl typický, jakožto jednoduchý šat doplněn zástěrou, s tradičními vzory a materiály a dále domácí venkovský, který se vyrábí z barevného nebo šedého lnu, je obohacen o lemování a někdy doplněn koženým živůtkem.⁹⁹ Avšak díky své velké oblíbenosti se také dočkal různých módních kreací, které občas gradují až do laciného a kýčovitého vzhledu. Narůstáním popularity dirndlu napomáhá i festival Oktoberfest, který se každoročně koná v Mnichově. Na tomto festivalu se tak shromažďují různé výtvořky tvářící se jako dirndl a jejichž nositelé nemají co se týče fantazie zábrany. Objevují se ve velkém množství barevných, ale i stylových variant, například v motorkářské verzi. Dirndl můžeme vidět i na módních přehlídkách, dokonce i na Tokijském týdnu módy, avšak ve značně přizpůsobené a nepůvodní podobě.

Obr.47. Harley dirndl¹⁰⁰

Obr.48. Dirndl, kostým¹⁰¹

⁹⁹Dirndl. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Dirndl>

¹⁰⁰Jo Knutsselfreak. Dirndl and harley: Dirndl / Trachten. In: Pinterest.com [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/564990715724939022/>

¹⁰¹Dirndl Kostüm 12093. In: Modische Kleider.de: Diva Mode [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.modische-kleider.de/dirndl-kostuem-12093.html>

4.3 Folklor v nových materiálech

Umělecká tvorba módních designérů neodráží jen inspiraci folklorem a dědictvím tradic. Také poukazuje i na to, jak toto téma posouvají v současných materiálech. V kolekcích návrhářů se samozřejmě setkáváme s použitím tradičních, přírodních materiálů, tak jak tradiční zpracování, lidové techniky a řemesla požadují. Není to však jen bavlněné plátno, hedvábí, přírodní kůže nebo vlněné sukno. V dnešních kolekcích můžeme pozorovat vzrůstající oblibu technických, neoděvních materiálů, které ve spojení s těmi přírodními designéři přetváří do svých modelů, čímž tak propojují tradici se současností.

Nejsou to jen nové materiály, které se vyskytují v módě obecně, ale vůbec celkově nový přístup k vytváření oděvu. K zřejmě dnes velmi populárním technickým vymoženostem patří především čím dál více dostupný 3D tisk. Návrh se nejprve do detailu a ve všech úhlech vymodeluje ve speciálních programech a odtud putuje přímo do 3D tiskárny. Zřejmě nejznámější propagátorkou 3D tisku je holandská módní návrhářka Iris Van Herpen, jejíž tvorbu lze právem nazvat higt-tech Haute Couture.

Své přehlídky návrháři doplňují i interaktivními oděvy ze speciálních vláken a technologií, které například samy od sebe reagují na hudbu, nebo dokonce i na lidskou tvář. Takové oděvy jsou charakteristické pro designérku, nebo spíše vědkyni, Ying Gao, jejíž tvorba se vyznačuje kombinací high-tech a vysoké módy.¹⁰² Její modely se pohybují a téměř působí jako by samy dýchaly a žily vlastním životem.

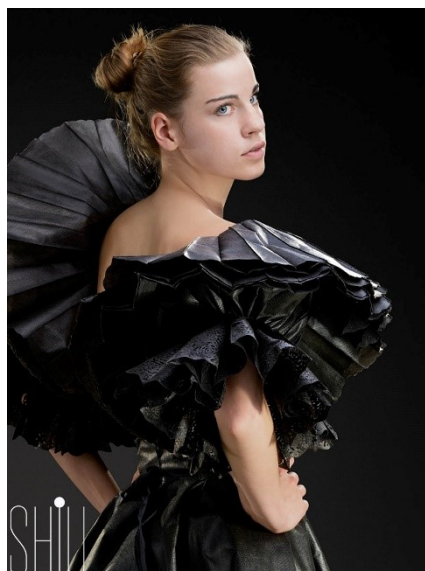
Netradiční materiály nejsou oblíbené jen v zahraničí, ale i na české módní scéně. Technické materiály, plast, netkané textilie nebo dále pěnové neoděvní materiály nebo neopren návrháři bezpochyby rádi používají proto, jelikož za prvé odpadá veškerá práce vnitřního zpracování oděvů v podobě začíšťování, obnitkování a podšívkování, díky čemuž vznikne dnes žádoucí a moderní vzhled. A za druhé tyto materiály poskytují možnost vytvarovat prostorový, objemný oděv. Není divu, že se v určité míře začínají objevovat i v konfekci, proto dnes můžeme náš šatník osvěžit a obohatit například neoprenovou sukní nebo kabátem.

¹⁰²Ying Gao. Ying Gao [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://yinggao.ca/info/profile/>

Mezi české návrháře používající tyto nevšední materiály lze řadit oděvní designérku Terezu Havránkovou, držitelku titulu ArFashion Designer 2014. Vytvořila kolekci s výstižným názvem K.R.O.J. Pro tuto kolekci se autorka inspirovala, jak už sám název napovídá, lidovým krojem. Hlavním, základním pilířem této kolekce se stala rozvíjející se růže, jakožto lidový ornamentální motiv, kterou návrhářka střihově transformovala do tvaru kruhu, z něhož vychází například pokrývka hlavy, sukně a objemné rukávy. Kolekce skrytě a elegantně odkazuje na nahotu, jež se kloubí spolu se zvolenou inspirací. Designérka zde kombinuje protiklad střihově typických rukávů a bohaté objemné sukně s odhaleným lidským tělem. Zajímavostí je však také nekonvenční použití netkané textilie v černé barvě. Vzory vytvářející vzhled krajky jsou vytvořeny vypalováním pájkou a propojují tak celou kolekci.¹⁰³

Obr.49. K.R.O.J., čepce ¹⁰⁴

Obr.50. K.R.O.J., rukávce ¹⁰⁵

¹⁰³LeŠa. Vítězkou soutěže o mladé talenty Arcolor se stala Tereza Havránková. In: Informuji.cz: Otevřený kulturní prostor [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/novinky/1528-vitezku-souteze-o-mlade-talenty-arcolor-se-stalatereza-havrankova/>

¹⁰⁴Kroj. In: Shiu.cz [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.shiu.cz/wp-content/uploads/2015/12/kroj1.jpg>

¹⁰⁵Kroj. In: Shiu.cz [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.shiu.cz/wp-content/uploads/2015/12/kroj6.jpg>

Rumunská oděvní designérka Giorgiana Giuroiu ve své absolventské kolekci Folcloriada velmi originálně interpretovala inspiraci rumunským folklorem. Oděvy odkazují na tradiční siluetu mužského pastýřského oděvu sestávající z čepce, venkovského kabátu, masky a širokého pásu. Tyto prvky propojila s novým řešením textilního povrchu. Pastýřský tradiční zevnějšek je v této kolekci inovativně pojat prostřednictvím prošívání barevné folie z umělé hmoty, která je naplněna surovými, nezpracovanými chomáčky přírodní vlny nebo metalickými legínami, jako netradiční součást pánské módy. Téměř futuristický look, spojený s tradiční skladbou lidového rumunského oděvu, navozují i holografické kožené bundy nebo kabáty, a to vše v kontrastu s ručním pletením a přírodními materiály.¹⁰⁶

Obr.51. Folcloriada ¹⁰⁷Obr.52. Folcloriada ¹⁰⁸

¹⁰⁶Folcloriada. In: Fashion-salad.com: Not another fashion blog [online]. August 4, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://fashion-salad.com/fresh-talents/folcloriada/>

¹⁰⁷Folcloriada. In: Fashion-salad.com: Not another fashion blog [online]. August 4,2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: http://fashion-salad.com/wp-content/uploads/2014/07/DSC_0344.jpg

¹⁰⁸Folcloriada. In: Fashion-salad.com: Not another fashion blog [online]. August 4, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: http://fashion-salad.com/wp-content/uploads/2014/08/DSC_0378.jpg

V duchu lidového folkloru se nese i kolekce pro jaro a léto 2015 od návrhářky Ivany Kaňovské. Ve své tvorbě se vyznačuje používáním především neoděvních a technických materiálů, mezi které patří třeba kov nebo dokonce laminát. A není tomu jinak ani u této kolekce, která sestává pouze ze tří modelů. Kolekce je složena převážně z dlouhých sukní a neobvyklých pokrývek hlavy z neoprenu a pěnové technické gumy. Oděvy vychází z obřadního lidového kroje¹⁰⁹ a jako kontrastní doplněk k těmto materiálům autorka zvolila květiny jako součást účesu a celkového vzhledu. Zajímavé je i použití černé barevnosti, jako protiklad pestrosti a zdobnosti lidových krojů.

Obr.53. Ivana Kaňovská¹¹⁰Obr.54. Ivana Kaňovská¹¹¹

¹⁰⁹KARPET SVOZILOVÁ, Olga. Závěr MBPFW v duchu folklóru. In: Fashion-map.cz: Style and Ideas [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://fashion-map.cz/cs/zaver-mbpfw-v-duchu-folkloru-1>

¹¹⁰Tereza N. Ivana Kaňovská S/S 2015: Ivana Kaňovská předvedla dech beroucí linii. In: Mdls.cz [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.mdls.cz/clanek/5399-ivana-kanovska-s-s-2015>

¹¹¹Tereza N. Ivana Kaňovská S/S 2015: Ivana Kaňovská předvedla dech beroucí linii. In: Mdls.cz [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.mdls.cz/clanek/5399-ivana-kanovska-s-s-2015>

Designér Graham Fan, a také absolvent Central Saint Martins, představil v rámci London Fashion Week 2014 svou postgraduální kolekci, která ač to tak na první pohled nevypadá, částečně vychází z různých tradičních pletacích a proutěných technik a z řemeslného tkaní. Použil tak kovové a plastové proužky, kterými ručně pletl a vytkával například šaty, topy, bundy a sukně se siluetou 50. let, které vytvářely skladbu celé kolekce. Manžety, roláky nebo lemy návrhář zakončil ohnutím plastových a kovových vláken do smyčky, aby svého nositele neškrábaly. Aby toho nebylo málo, designér se rozhodl do oděvů vplétat i rybářský drát¹¹² za účelem vytvořit třpytivý a nepravidelný povrch a tímto inovativním zpracováním a pojetí materiálu kolekce získala na jedinečnosti a originalitě.

Obr.55. Graham Fan ¹¹³Obr.56. Graham Fan ¹¹⁴

¹¹²HOWARTH, Dan. Graham Fan's graduate fashion collection evokes metallic pan scourers. In: Dezeen.com [online]. February 20, 2014 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2014/02/20/graham-fan-central-saint-martins-graduate-fashion-collection-evokes-metallic-pan-scourers/>

¹¹³Graham Fan's graduate fashion collection evokes metallic pan scourers. In: Dezeen.com [online]. February 20, 2014 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: https://static.dezeen.com/uploads/2014/02/Graham-Fan-Central-Saint-Martins-graduate-collection-2014_dezeen_50sq.jpg

¹¹⁴Graham Fan's graduate fashion collection evokes metallic pan scourers. In: Dezeen.com [online]. February 20, 2014 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: https://static.dezeen.com/uploads/2014/02/Graham-Fan-Central-Saint-Martins-graduate-collection-2014_dezeen_3.jpg

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 KOLEKCE FOLKLORE(D)

Název kolekce je skloubení dvou anglických slov. Folklore v českém překladu znamená folklór a doplňuje jej písmeno „d“, jež je v závorce s určitým záměrem. V názvu totiž zároveň dotváří slovo red, tedy červená. A proč tedy Folklore(d)? Jednoduše proto, jelikož odkazuje na inspiraci, ze které vycházím a na téma, které ve své práci zpracovávám.

5.1 Koncept a inspirace

Má kolekce je inspirována, jak už první část teoretické práce napovídá, krojem z Podluží, konkrétně slavnostním oděvem mladých dívek a mládců. Téma folkloru je mi blízké, proto kolekce odráží propojení tradice a podobu podlužáckého kroje se současností, což umocňuje i netradiční materiálová kombinace a inovativní technologické spojování materiálů pomocí lepení, určené speciálně na textilie a tkaniny. Oděvy ovšem neodkazují na podlužácký кроj jen materiálově, ale i barevně a stříhově, přičemž vše je převedené a zjednodušené do současného módního designu.

Jako hlavní inspirační zdroj jsem si zvolila pánské soukenné červenice, jež jsou pro nás Podlužáky velmi charakteristické a vymezují nás tak od ostatních krajů. Zaujaly mě také malované mašle či stuhy, ručně zdobené malérečkami. Tak se nazývají umělkyně, které stuhy malují a je to umění vykonávající pouze ženy. Tyto ozdobné mašle jsou v kolekci zastoupeny v podobě soukenných pásů.

Ano, kroje jsou sice pestře a hojně zdobené výšivkami a aplikacemi, proto však ve své kolekci zcela záměrně ornamenty a výšivky nepoužívám. Myslím si, že lze vycházet z kroje nebo celkově z folkloru i jiným způsobem než prvoplánově pomocí zmíněných výšivek, krajek nebo dalších zdobných dekorů. Ve své kolekci jsem tedy chtěla dosáhnout současného a zároveň čistého vzhledu s odkazem na кроj z Podluží.

5.2 Moodboardy

Tyto první inspirační tabule, které jsou součástí procesu tvorby mé kolekce, jsem si zhotovila proto, abych si pro sebe nejprve shromáždila to, co je pro oblast Podluží typické a charakteristické, například lokace, barevnost, кроj, siluety, motivy, vzory nebo výšivky.

Obr.57. Inspirační moodboard – Podluží

Obr.58. Inspirační moodboard – motivy Podluží

Obr.59. Moodboard

5.3 Barevnost

Kolekce se nese hlavně v dominantní a jasné červené barvě, která odráží inspiraci typickou barevností pánských červenic z Podluží. Tuto převažující červenou barvu pak doplňuje čistá, zářivě bílá, která cituje barevnost například pánských košil a dámských rukávů. V malé míře a spíše dodatečně se tu objevuje tmavě šedá, díky oboustrannosti použitých materiálů. I když se jedná podle mého názoru o celkem výraznou barevnost, myslím si, že barvy jsou harmonicky složené a reflektují nejen barevnost podlužáckého kroje mladých lidí, ale i mou oblibu červených tónů.

Obr.60. Barevnice kolekce, vlastní tvorba

5.4 Použité materiály

Ve své kolekci jsem se rozhodla použít softshell. Je to funkční, textilní materiál, který je charakteristický především pro outdoorové oblečení. Pro softshell je typické vrstvení, takže se skládá z vrstvy na lícni straně, která chrání a izoluje proti nepřízní počasí. Druhá, spodní, měkká vrstva zase zajišťuje pohodlnost a odvádí tělesnou vlhkost. Tento netřepivý materiál ve svých oděvech kombinuji s přírodním sukmem. I když se může na první pohled zdát, že je to nesourodé spojení, jedná se však o můj záměr.

Oboustranná kostýmová látka je další z materiálů, objevující se v mé kolekci. Zaujala mě díky své materiálové a barevné oboustrannosti, kterou ve své práci využívám. Lícni stranu toho materiálu tvoří pevný, barevný povrch a rubní strana je opatřena šedým, příjemným úpletem, takže se může používat z obou stran podle libosti. Na svých oděvech také využívám netřepivosti této látky.

Jako jeden z dalších mnou využitých materiálů je silný, elastický úplet s vysokou gramáží. Vybrala jsem si jej kvůli jeho pevnosti a také proto, že se netřepí. Je pohodlný a svůj tvar drží po dlouhou dobu. Ve své kolekci ho kombinuji s vlněným sukmem.

Červený, silný neopren je též součástí mé kolekce. Neopren je netřepivý materiál, který jsem v kolekci použila pro jeho možnost vytvořit objemné tvarové variace a díky své tloušťce dobře drží požadovaný tvar. Disponuje pěnovou mezivrstvou v šedé barvě a díky červeno-šedé kombinaci harmonicky ladí se zbytkem kolekce.

Stěžejním materiálem je hlavně vlněné sukno, které v mé kolekci odkazuje na soukenné červenice a také zároveň na stuhy nebo mašle. Proto se na mých oděvech objevuje v surové a mnou požadované podobě.

5.5 Skice a vzorníky

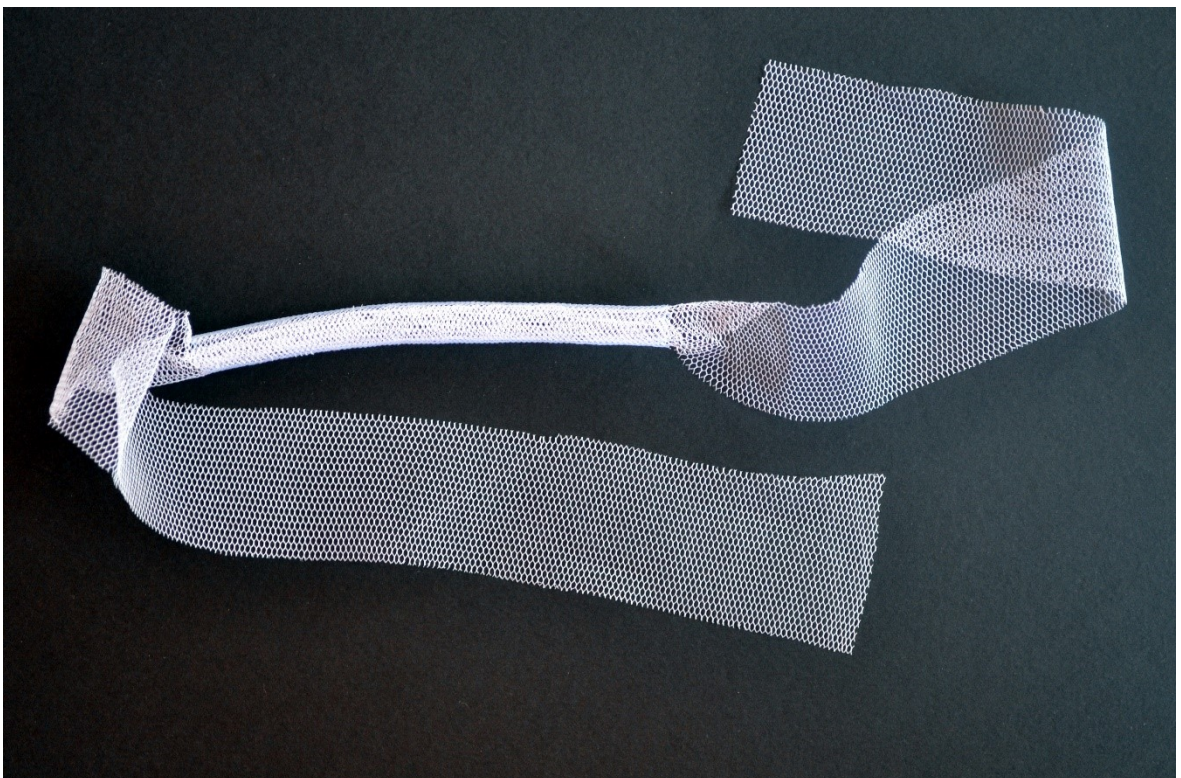
V průběhu tvůrčího procesu jsem od začátku u těchto návrhů uplatňovala inspiraci stuhami či mašlemi, které volně splývají podél oděvu. Svou inspiraci jsem tedy nejdříve koncipovala ve formě aplikací, jež by byly upevněné pomocí lepidla na textil. U těchto návrhů jsem chtěla dosáhnout čistého dojmu a minimalismu kombinovaného se zvoleným inspiračním zdrojem a barevností.

Obr.61. Skice

Obr.62. Materiálový vzorník

Obr.63. Vzorník

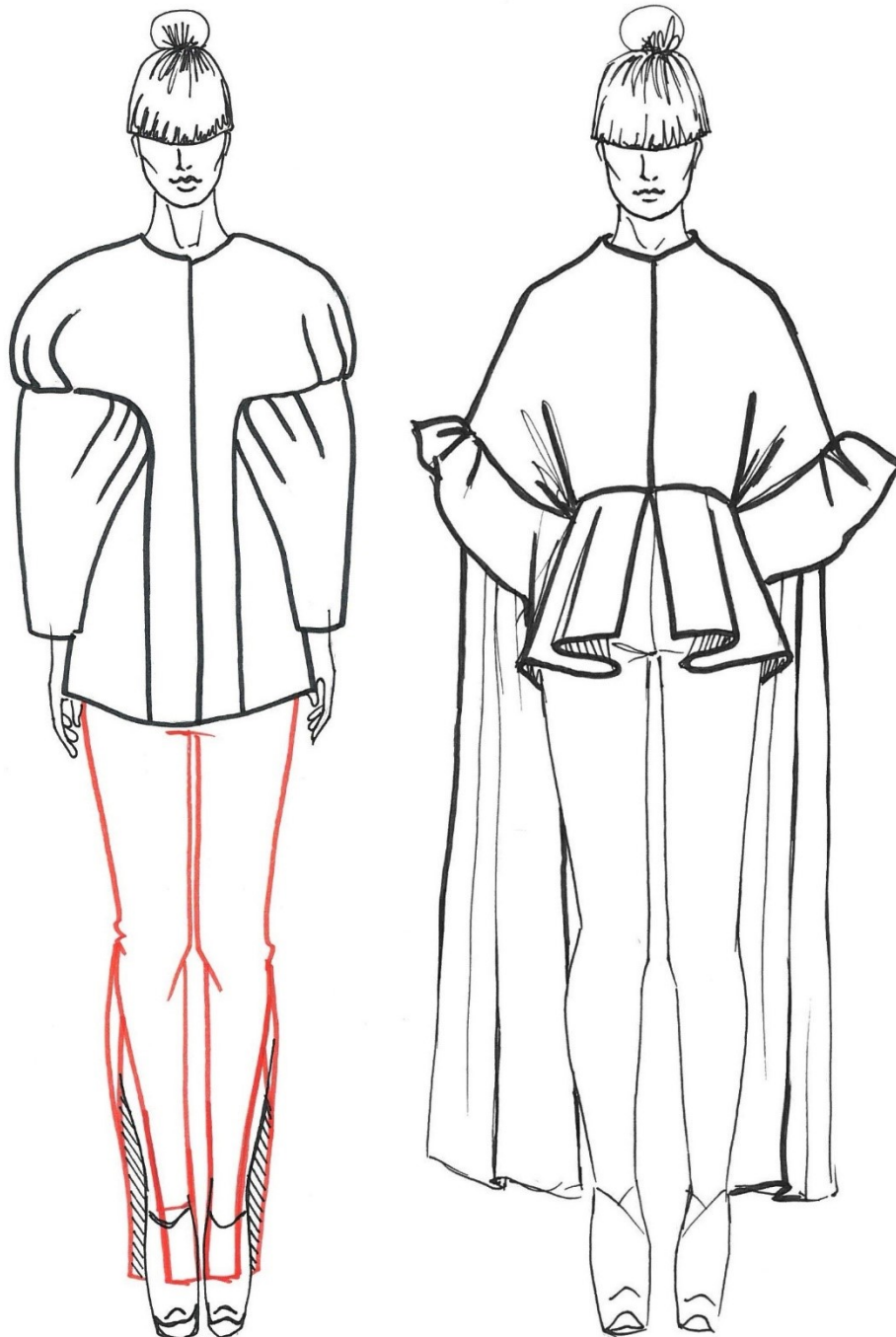

Obr.64.Vzorník

V průběhu mé práce si vždy tvořím vzorníky. Tady jsem například zkoušela aplikace, objevující se na mých návrzích. Chtěla jsem vyzkoušet, jak to nejen bude vypadat, ale i držet. Proto jsem použila lepidlo na textilní materiály, které je odolné vůči běžnému praní a jeho zažehlením se ještě více prodlouží jeho životnost.

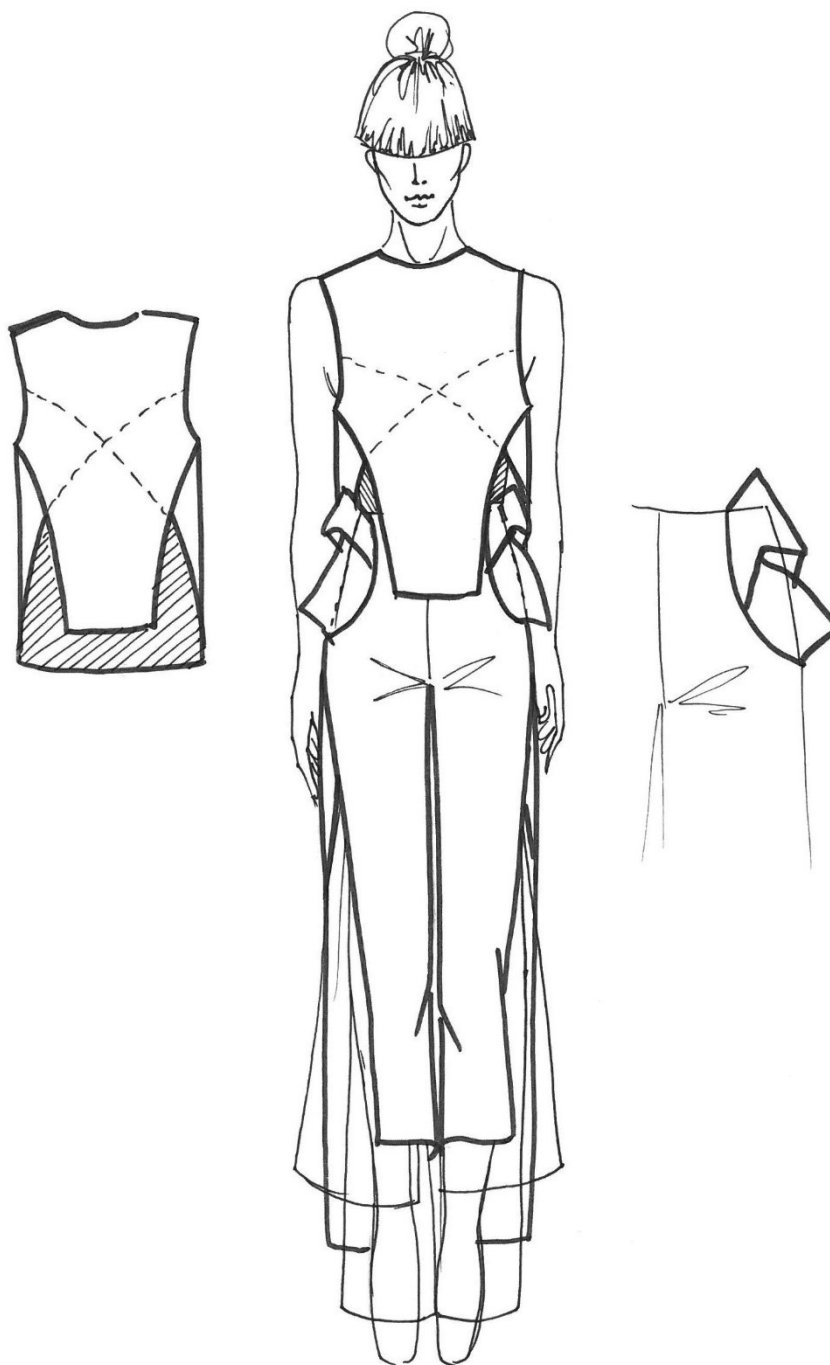
Jedná se tedy o síťovanou elastickou a velmi pružnou trubičku. Tato dutá trubice se často používá jako dekorace do klobouků. Poté jsem do ní provlékla proužek elastického tylu tak, aby na každém konci trubičky trčel nebo volně visel ven. Jako podklad jsem použila silnější elastický úplet. Nakonec jsem se však od tohoto nápadu odklonila.

Další počáteční skici zase odkazují na objem a řasení, což jsou typické detaily lidových krojů. Proto jsem skládání a objem soustředila hlavně na oblast ramen nebo rukávů. K těmto rozměrným kabátům jsem navrhla jednoduché, ale střihově zajímavé kalhoty pro vyvážení siluety.

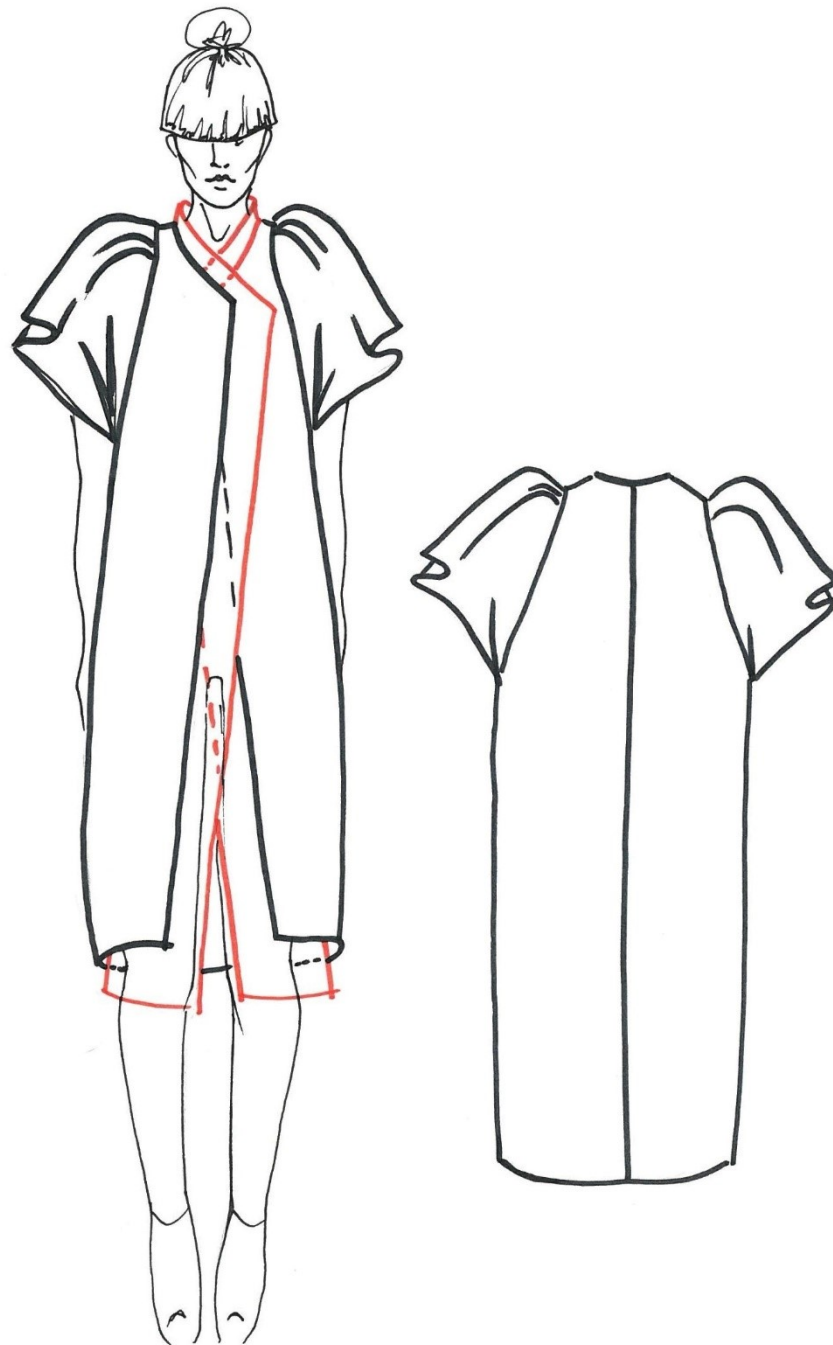

Obr.65. Skice

Z počátku jsem ve skicách pracovala i s vrstvením. Například s lehkými a průsvitnými materiály, jako je šifon nebo tyl, ve spojení se silnějšími látkami. Tyl měl za úkol navodit dojem naškrobenosti. Touto materiálovou kombinací jsem chtěla dosáhnout kontrastu průsvitnosti a lehkosti s tuhostí, což se v lidových oděvech také vyskytuje.

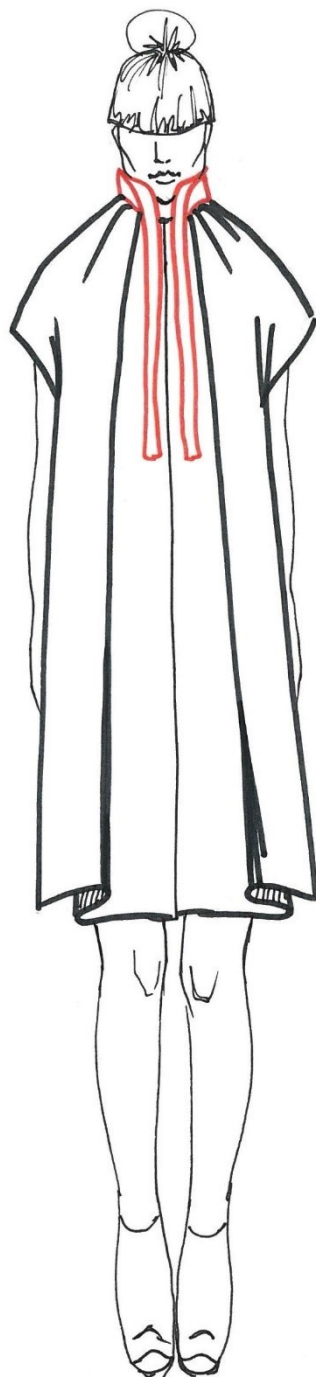

Obr.66. Skica

Obr.67. Skica

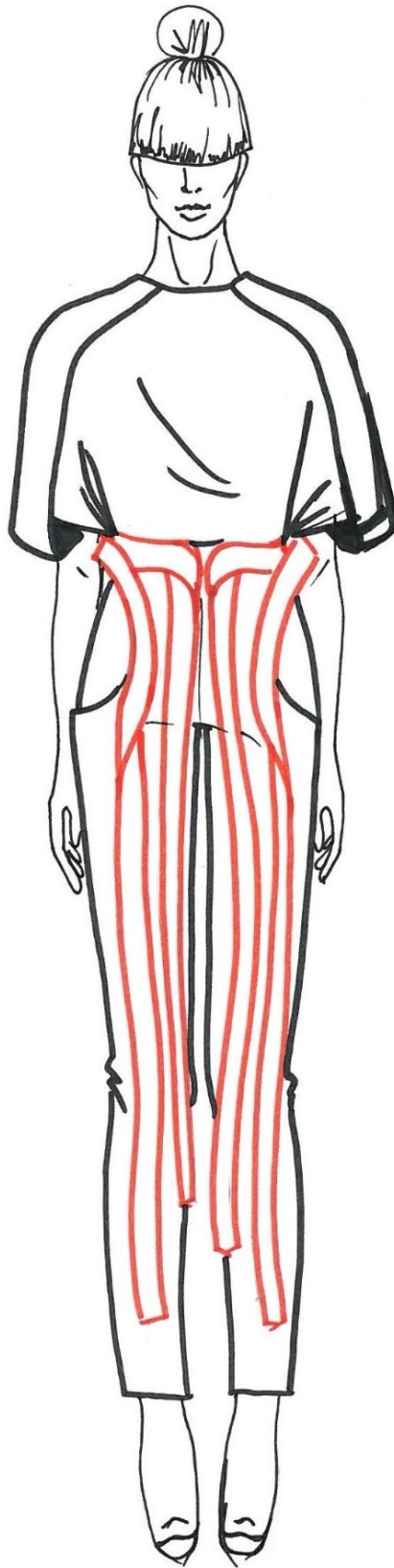
Zde už jsem cíleně navrhovala oděvy obsahující soukenné pásy. Ty jsem situovala do ramen pro efekt objemu, nebo jako součást kalhot a oděvu vůbec. Těmito návrhy jsem chtěla navázat na svou prvotní a původní myšlenku – inovativně skloubit tradiční vlněné sukno s jinými nebo netradičními materiály.

Obr.68. Skica

Obr.69. Skica

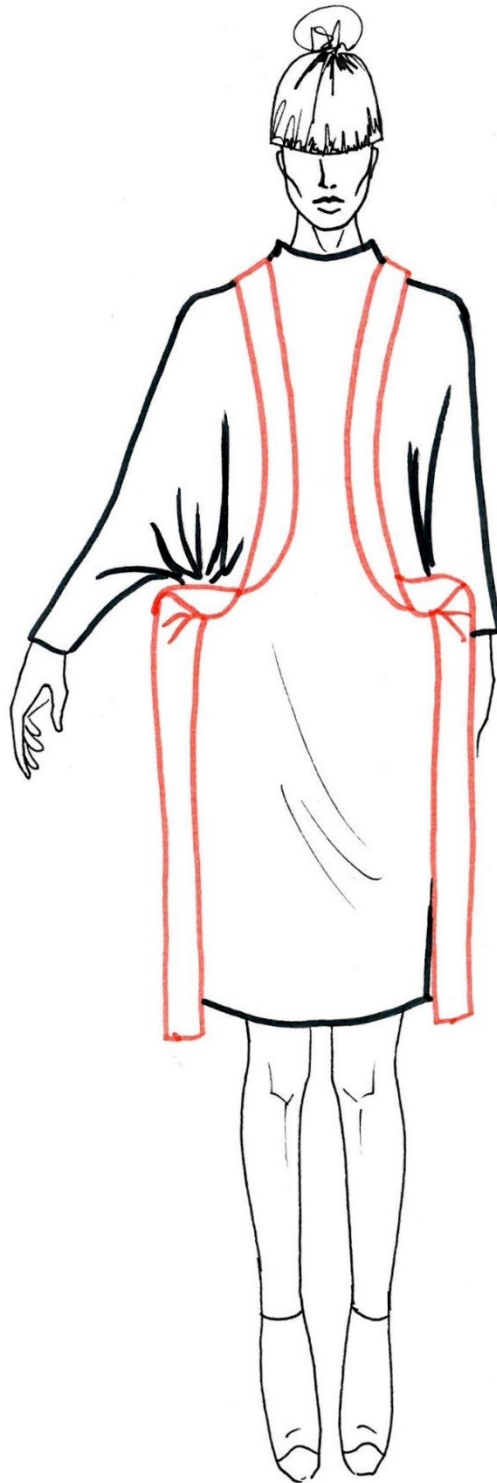

Obr.70. Skica

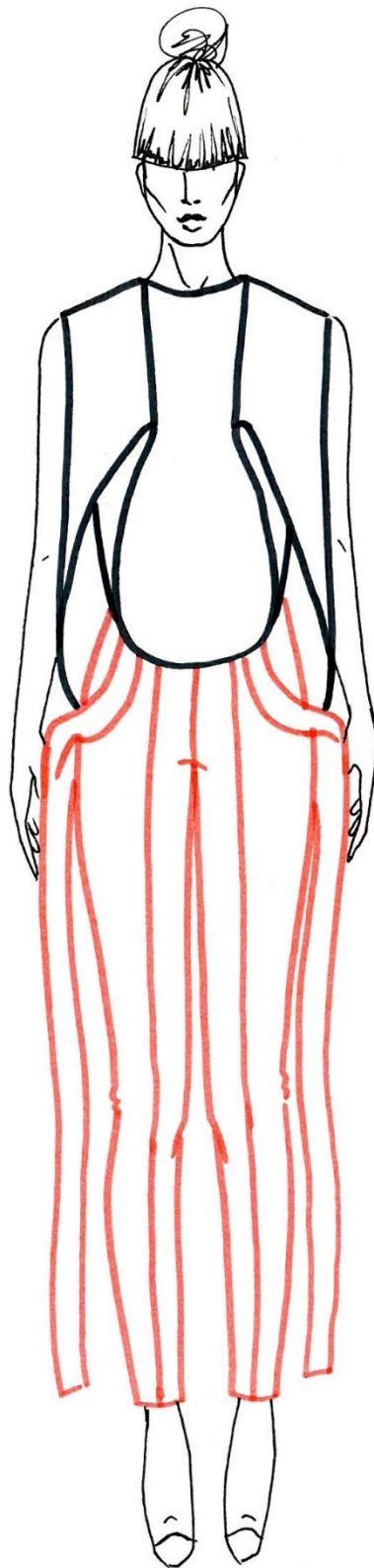

Obr.71. Skica

Tohle už jsou skici k finálním modelům mé kolekce, která se tedy skládá ze dvou šatů, dvou kalhotových modelů a třech kabátů.

Obr.72.Skica

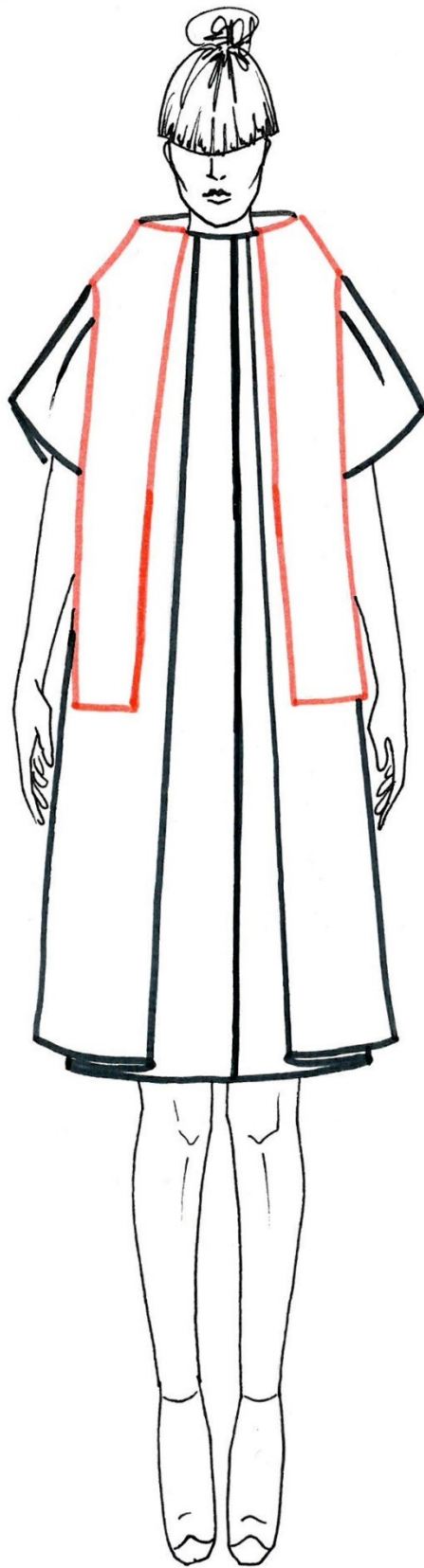
Obr.73. Skica

Obr.74. Skica

Obr.75. Skica

Obr.76. Skica

Obr.77. Skica

Obr.78. Skica

5.6 Pracovní kalika

Když tvořím kolekci, jsou pro mě pracovní kalika velmi důležitá. Dělán je vždy. Jsou pro mě prioritní více než návrhy a skice. Návrhy pro mě slouží spíše pro zachycení prvních myšlenek a nápadů pro dané téma. Proto se mi také často stává, že se od původních návrhů více či méně odkloním a spíše pak vycházím z kalik. Na nich často zjistím, zda konkrétní střih jde vůbec zhotovit a jak sedí. Kalika jsou tedy pro mě něco jako skici z materiálu. Na nich si můžu střih, proporce a tvarosloví oděvu měnit a modifikovat do požadovaného tvaru. Kalik dělám několik. Počínaje těmi počátečními, až se nakonec dostanu k finálnímu vzhledu. Důležité je také pro mě dokumentace celého vývoje a procesu tvorby kolekce v podobě pracovních fotek.

Toto je úplně první kaliko pro zvolené téma mé práce. Je to kabát, který je inspirován pánskými košilemi, které jsou součástí slavnostního podlužáckého kroje mládenců. U tohoto kalika vycházím z těchto košil jak barevně, tak i střihově. Střih je tvarován sklady a lehce do písmene T, přičemž rukávy se směrem k bokům rozšiřují. Vzniká tak dojem kimonového rukávu. Rukávy mají dvojí funkci. Jelikož jsou záměrně delší než lidské ruce, dají se vyhrnout a tím se vytvoří objem. V rukávech je navíc další otvor pro ruce, jako zajímavý střihový detail. Z tohoto kalika jsem poté následně vytvořila další, a to už pro finální model.

Obr.79. Počáteční kaliko kabátu

A tohle už je finální kaliko kabátu spolu s kalhotami. U těch jsem vytvořila během procesu tvoření několik variant, obzvláště u nohavic. Od začátku jsem už zamýšlela, že kapsy na kalhotách budou připevněné lepením, které má suplovat klasické šití.

Co se tedy týká kalhot, které jsou součástí tohoto kabátu, jako první variantu jsem nohavice ve spodní části protáhla do třech pásů, jež mají odkazovat na mašle. Když jsem vše promyslela, nakonec jsem zjistila, že by pásy zřejmě zavazely při pohybu. Proto jsem se od této varianty z praktických důvodů odchýlila.

Druhá, jednodušší varianta spočívá ve tvarování spodních částí kalhot. Přední i zadní díly jsem zúžila do pásů. Tím pádem na bocích vznikne obloukovitý výkroj, který jsou linií plynule propojuje oba díly. Poté už následovalo hraní si s pásy, které jsem se rozhodla umístit od kolen směrem do dolní části nohavic.

Obr.80. Kaliko kabátu a kalhot s pásy

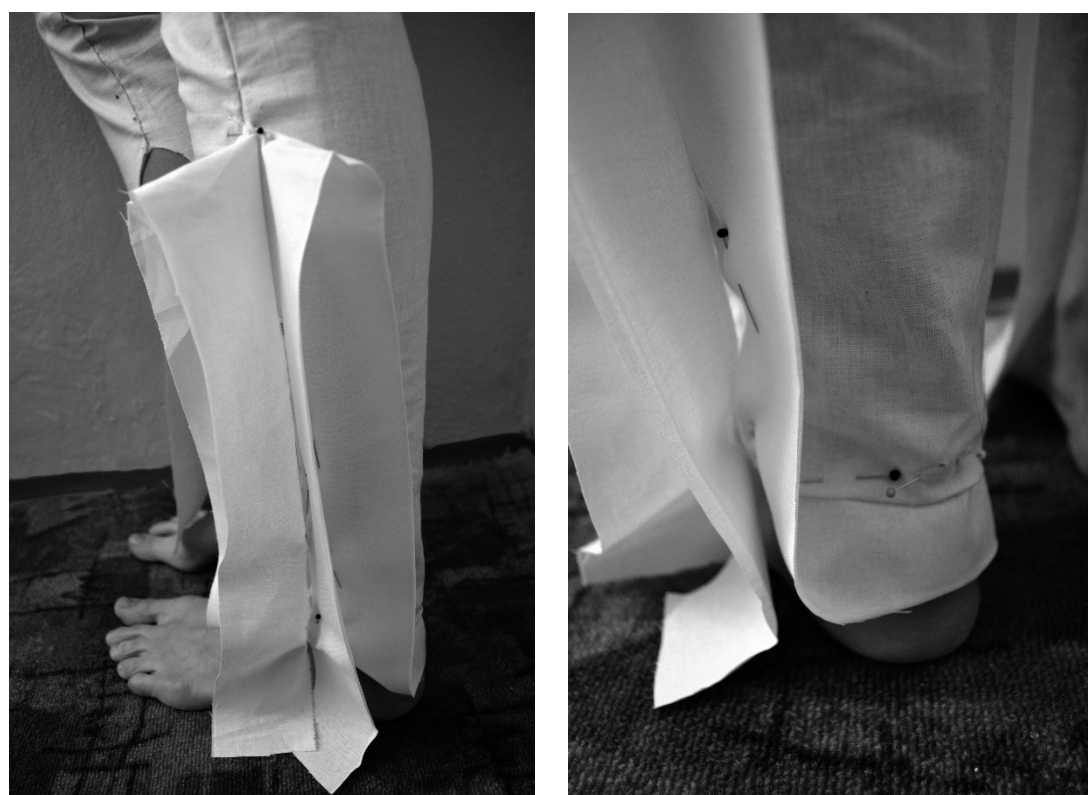
Obr.81. Kaliko – kapsa kalhot

Obr.82. Kaliko – zkouška kapsy u kabátu

Obr.83. Kaliko – nohavice, druhá varianta

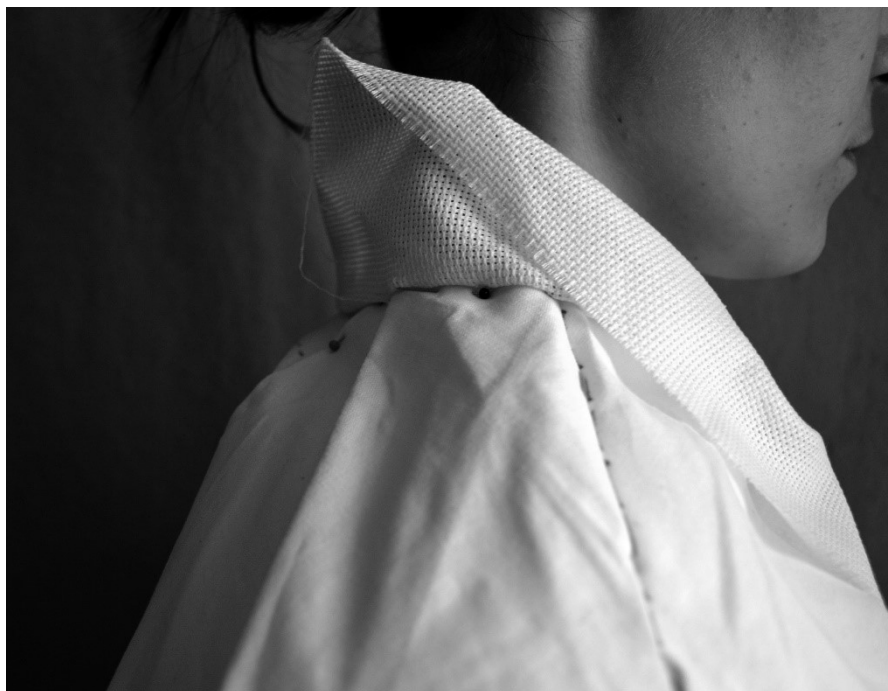

Obr.84. Kaliko – nohavice s pásy, detail zezadu

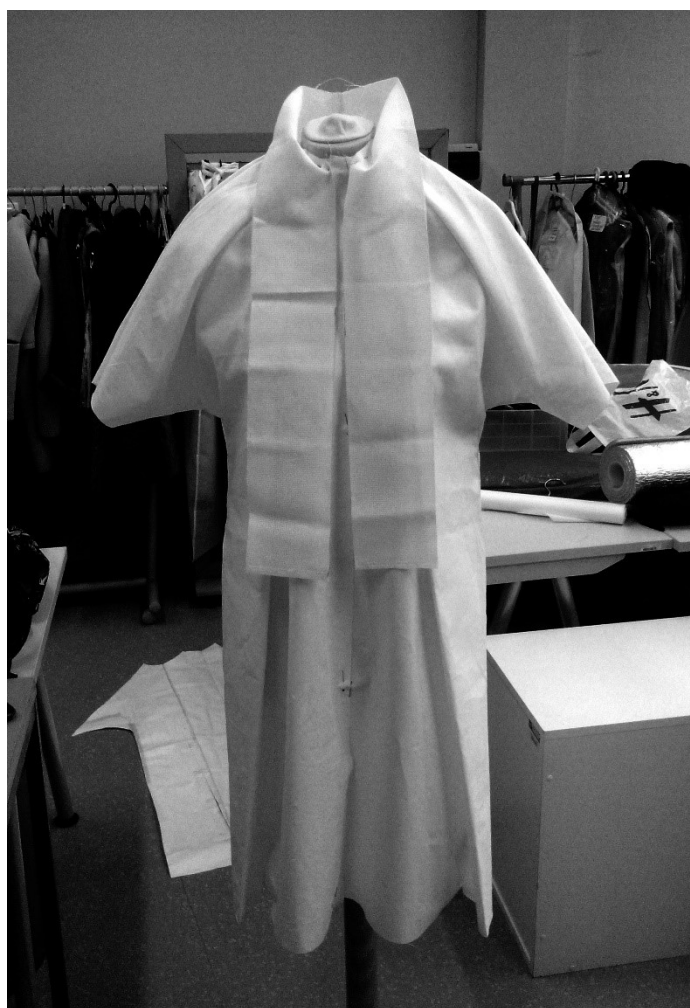
U těchto šatů neboli kabátu jsem si musela vyzkoušet nadsazenou linii průkrčníku, kterou jsem zdvihla nad ramena. Ramena tak dostávají spadlý efekt. Do průkrčníku je všitý pás, který tvoří límec nebo šál. Zpočátku bylo záměrem nechat límec stojatý, aby připomínal naškrobené části kroje. Ale na finálním modelu jsem zjistila, že sukno nemá takový potenciál stát jako tuhé zkušební plátno.

Obr.85. Kaliko šatů – kabátu zepředu a zezadu

Obr.86. Kaliko šatů – kabátu, detail límce

Obr.87. Kaliko šatů – kabátu

Na tomto kaliku šatů, šlo jenom o to, jak naaranžovat pás ze sukna. Vznikly tak dvě varianty. Ta první spočívá v použití širokých pásů ze sukna, které jsem na oděv aplikovala do požadovaného vzhledu a u kterých jsem využila lepení. Mají připomínat nejen již několikrát zmiňované stuhy a mašle, ale také podlužáckou dívčí pokrývku hlavy, nazývanou rožky.

U druhé varianty jsem použila několik užších pásů všitých do náramenice, které volně splývaly dolů. Tato varianta mi přišla málo efektní a okázalá, jelikož nesplňovala mou představu zvýrazněných ramen. Musela jsem ji tedy zavrhnout.

Obr.88. Kaliko šatů – obě varianty pásů

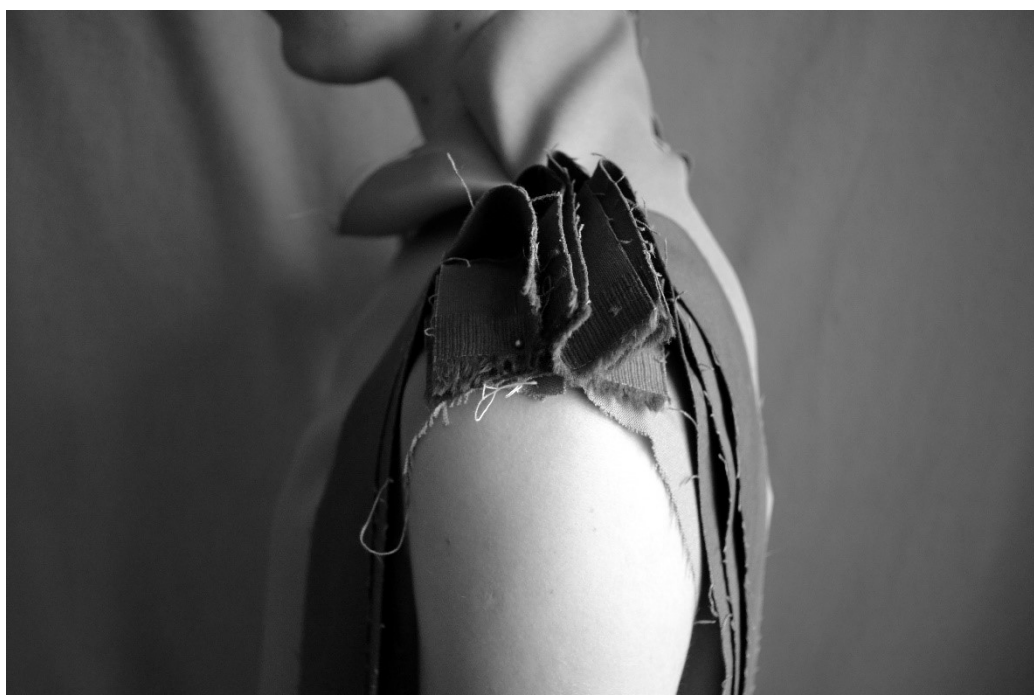
Obr.89. Detail pásů na ramenou

Obr.90. Detail pásů na ramenou, zezadu

Obr.91. Pásy na ramenou

Obr.92. Druhá varianta pásů na ramenou

Jako z dalších kalik, které jsem si zdokumentovala je top se sklady ze zkušebního materiálu. Je inspirován pánským lidovým krojem, tudíž má lehce připomínat vestu. Tento dojem vytváří stříhová inovace, která vytváří na předních dílech sklady, které plynule dotváří celý přední díl oděvu.

Obr.93. Kaliko topu zepředu a z boku

Kaliko těchto šatů jsem původně plánovala zhotovit jako mikinu. Oděv je členěný pomocí švů tvarovaných do oblouku, a to jak v předních, tak i v zadních dílech. Vyznačuje se kimonovými rukávy, které jsou ve dvou variantách.

Na jedné půlce kalika jsem zkoušela, jak by rukávy vypadaly se sklady a získaly tak objem. Nicméně současnější a modernější mi nakonec přišla další varianta – ponechat rukávy bez skladů a v čisté podobě.

Mikinu jsem nakonec prodloužila a pojala jako šaty s kapsami umístěné do švů, doplněné všitými soukennými pásy.

Obr.94. Kaliko mikiny se dvěma variantami rukávů

Obr.95. Detail kapsy, kaliko šatů

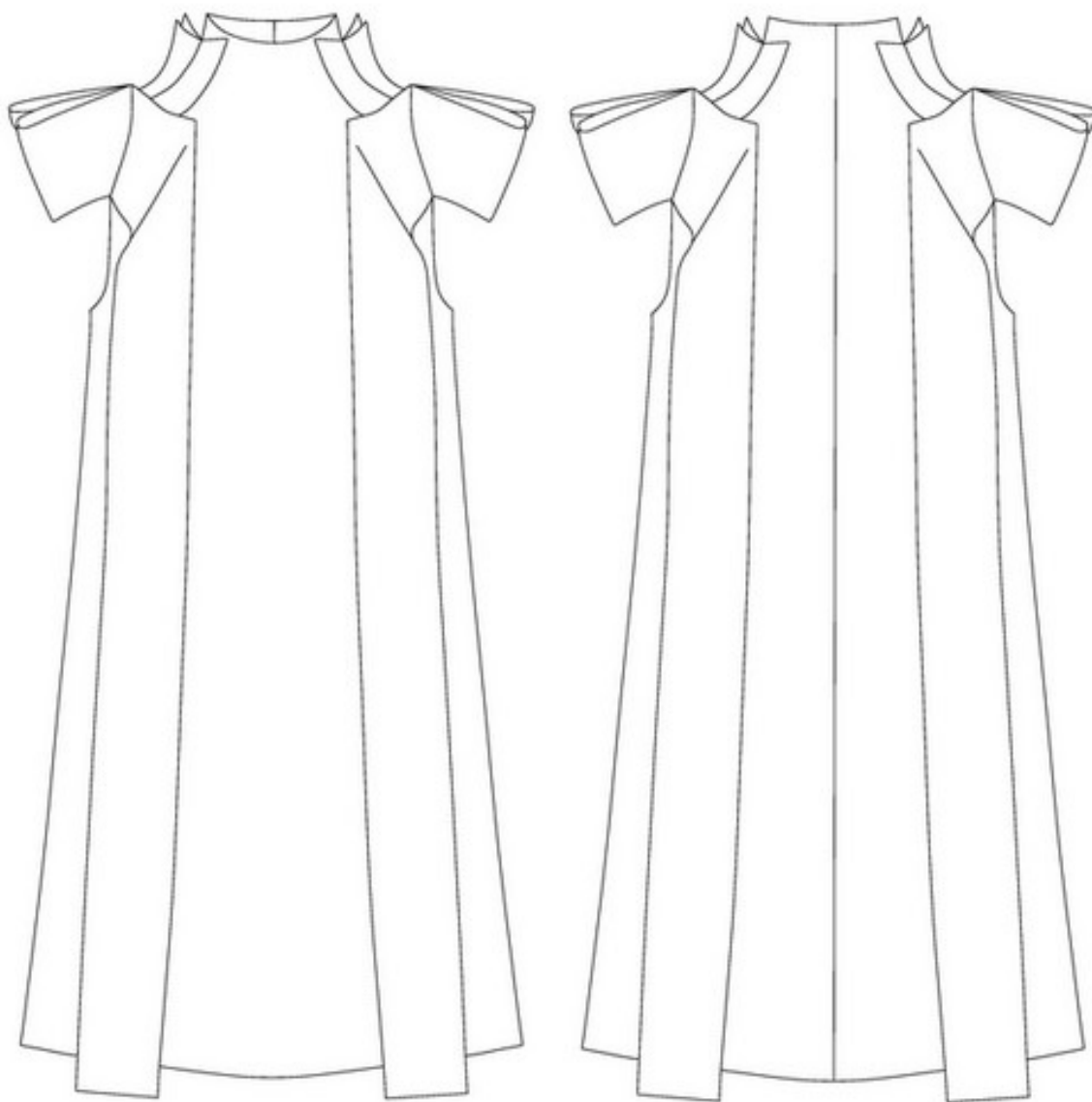
Prototyp rozměrného kabátu jsem si pro představu stříhu a tvaru vytvořila z papíru. Ten dobře drží tvar, což jsem u tohoto kalika potřebovala. Tím pádem mi současně vznikl i stříh, který už stačilo položit na materiál.

Obr.96. Papírové kaliko kabátu

5.7 První model

Šaty jsou zhotoveny z červeného silnějšího úpletu a disponují áčkovou siluetou s délkou pod kolena. Průkrčník tvoří rolák, který se přirozeně hroutí, tudíž se oděv obléká přes hlavu. Zadní díly šatů jsou rozděleny zadním středovým švem. Ramena šatů zdobí pásy z červeného sukna, které jsou upevněné pomocí textilního lepidla. Jsou aranžovány tak, aby ramena zvýrazňovaly a částečně volně visely v předních i zadních dílech šatů. Silnější úplet jsem si zvolila proto, jelikož dobře drží zvolený tvar, a navíc se dá dobře spojit lepením spolu se sukrem. Sukno i úplet jsou ponechány nezapraveny, kvůli žádoucímu současnému vzhledu.

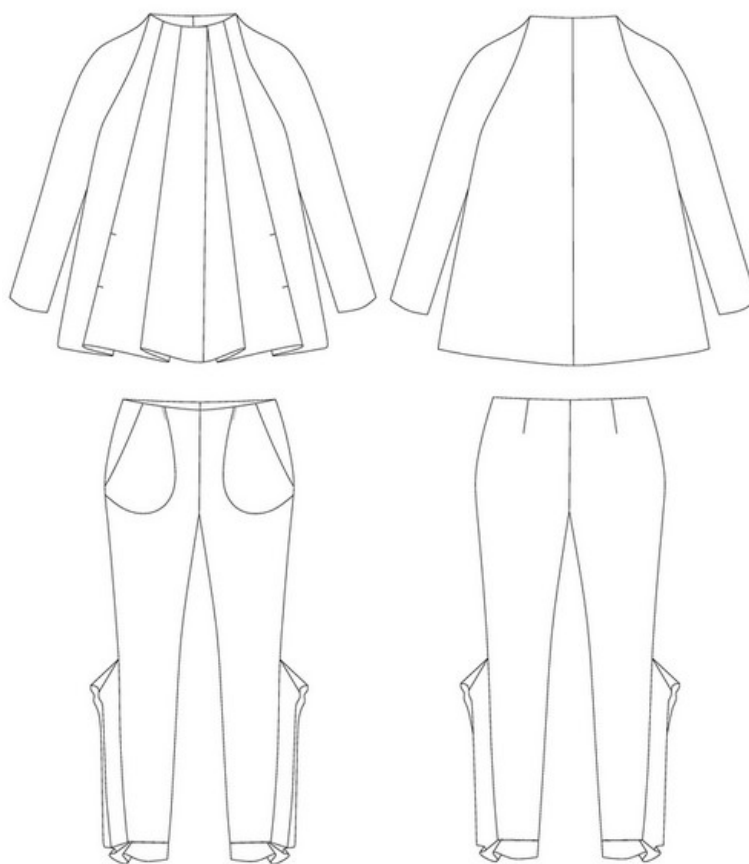

Obr.97. Technické nákresy prvního modelu

5.8 Druhý model

Bílý softshellový kabát vychází z bílé pánské košile podlužáckého mládeneckého kroje. Zdobné řasení objevující se na košili jsem převedla do skladů, které do oděvu přináší objem. Přední díly tedy celkem obsahují dva sklady, přičemž vždy je do jednoho zakomponovaná kapsa, na první pohled neznatelná. Zadní díly se středovým zadním švem jsou hladké. Rukávy jsou raglánového střihu. Průkrčník a přední kraje jsou zapraveny podsádkou. Kabát je zapínán pomocí průhledných stiskacích knoflíků. Díky tomu, že se zvolený materiál netřepí, jsou kraje oděvu záměrně nezapravené.

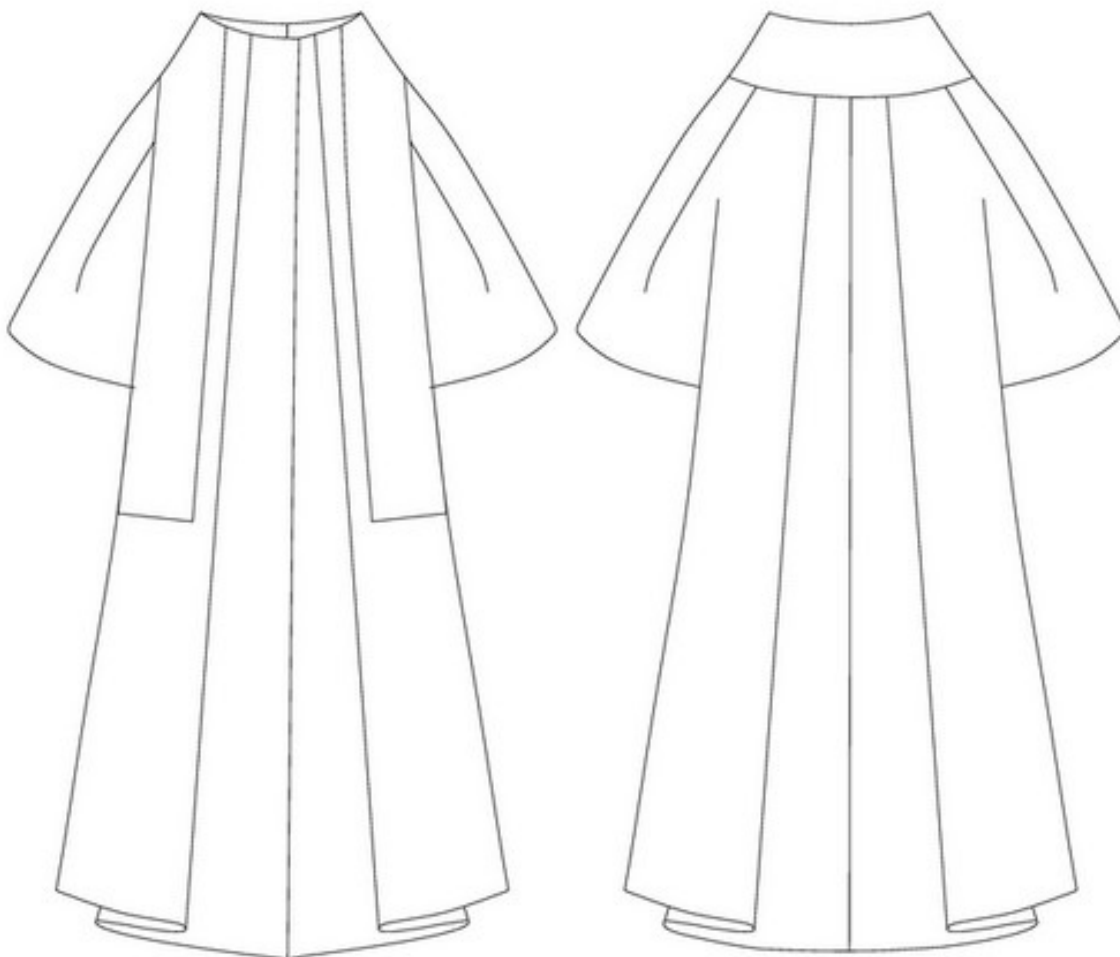
Kalhoty, inspirované červenicemi, mají jednoduchou linii a polo přiléhavý střih. Zapínají se skrytým zipem na levém boku. Na zadních dílech jsou umístěny krátké záševky pro tvarování. Kapsy, jež se nachází na předních dílech kalhot, jsou aplikovány lepidlem. Na rozdíl od kalika, u kterého jsem původně zamýšlela vystříhnout kapsy ze sukna, jsem nakonec na kapsy použila stejný materiál, jako na kalhoty. Od kolen dolů jsou na vnějších bocích všity pásy, které přechází z boku do dolního zadního kraje nohavic, kde tvoří malý sklad. Díky těmto pásům také vynikne barevná oboustrannost materiálu.

Obr.98. Technické nákresy druhého modelu

5.9 Třetí model

Tento kabát slouží zároveň i jako netradiční šaty. Siluetu modelu dotváří vertikálně situované sklady objevující se na předních i zadních dílech. Ale i na rukávech sahající do úrovně lokte. Sklady mají za úkol v oděvu vytvořit lehký objem. Na tento oděv jsem použila soft-shell a oboustrannou červeno-šedou látku. Tyto materiály jsou spojeny lepením tak, že jsou lepené spoje skryty ve vnitřních záhybech skladů. Kabát neboli šaty, má zvýšenou linii průkrčníku, který je spolu s předními kraji zapraven podsádkou. Zvýšením průkrčníku nad svou obvyklou úroveň jsem chtěla dosáhnout nejen inovativního a zajímavého vzhledu, ale také vytvořit efekt objemu. Soukenný pás zde má opět připomínat mašle. Oděv sahá po kolena a je zapínán na stiskací knoflíky kvůli čistému vzhledu předních dílů.

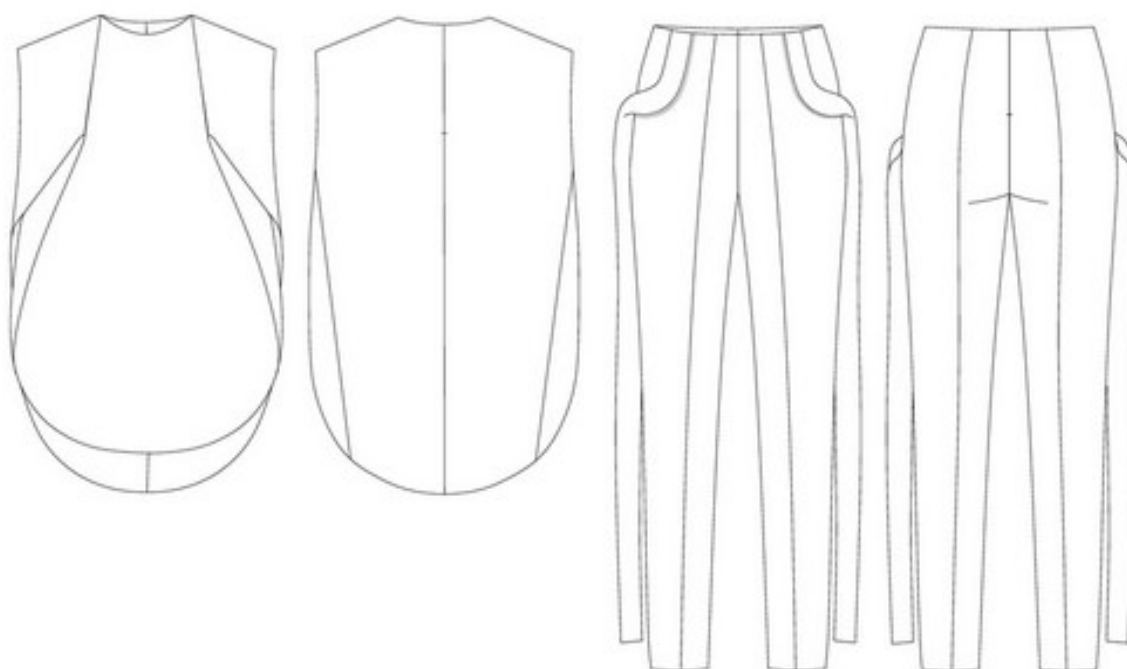

Obr.99. Technické nákresy třetího modelu

5.10 Čtvrtý model

Model se skládá z topu a kalhot. Top je tvořen dvěma symetrickými sklady vycházející z náramenic. Design tohoto oděvu je moderní transformací pánských krojových vestiček. Proto také sklady lehce připomínají vestu. Jsou místy zafixovány sešitím, aby držely správný a požadovaný tvar. Přední díly jsou kratší než zadní a boční švy jsou přesunuté více do zadních dílů, aby korespondovaly se sklonem skladů. Jelikož top nemá rukávy, jsou průramky spolu s průkrčníkem začištěny podsádkami. Top je zhotoven z oboustranného materiálu u něhož je využito toho, že se netřepí. V zadním středovém švu se nachází skrytý zip pro pohodlné oblékání.

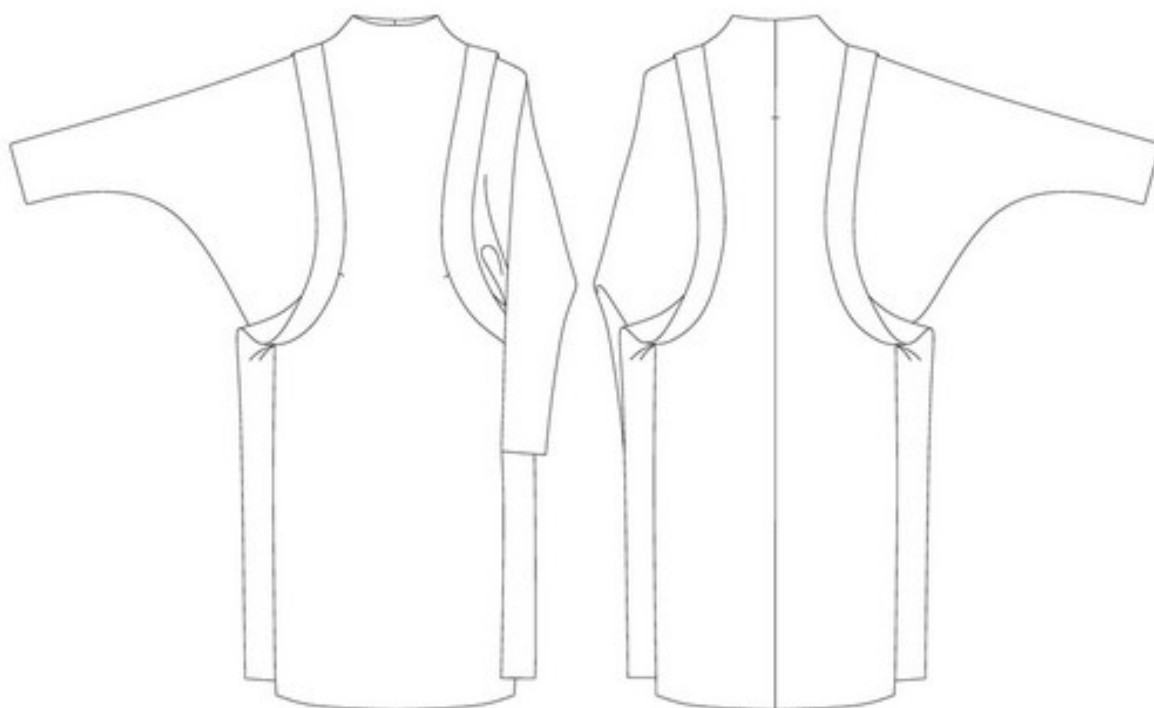
Top doplňují kalhoty ze stejné látky. Přední i zadní díly jsou vertikálně členěny švem. Na přední dílech se nachází kapsy s všitými pásy. Kopírují tvar kapsového otvoru, ve kterém jsou všity a vedou až k bokům, ze kterých poté volně visí. Kalhoty jsou polo přiléhavého střihu a zapínají se na skrytý zip umístěný ve středu zadního sedového švu. Pas tohoto modelu je zapraven pasovou podsádkou.

Obr.100. Technické nákresy čtvrtého modelu

5.11 Pátý model

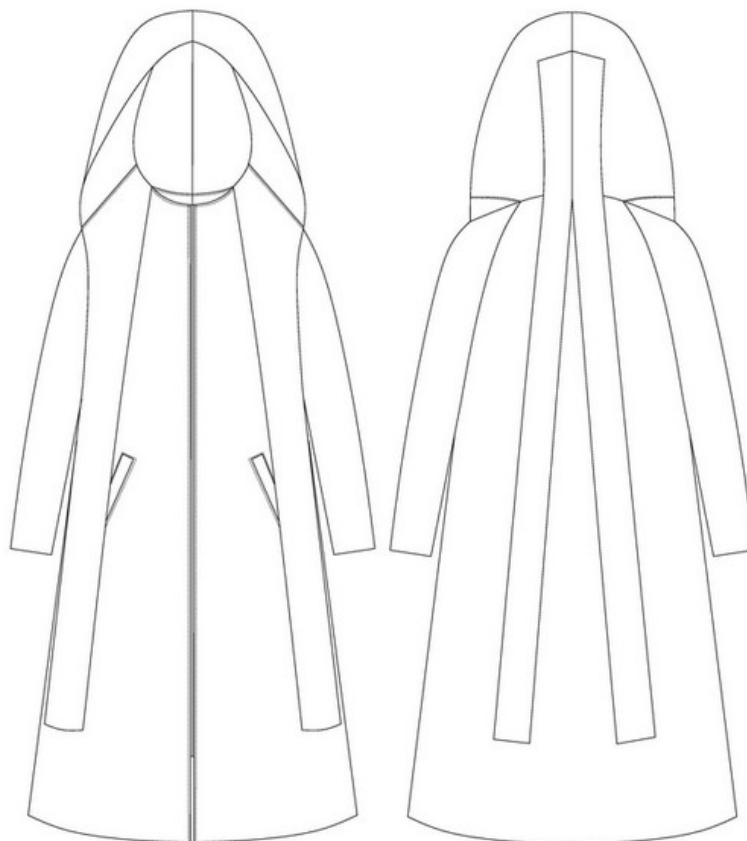
Tyto červené šaty jsou ušity ze silnějšího úpletu a dosahují po kolena. Šaty jsou rovné siluety a obsahují široké, kimonové rukávy. Tento druh rukávu jsem zvolila pro jeho současný střih. Přední díly jsou členěné švem, ve kterém jsou vytvořeny kapsy. Do tohoto švu jsou spolu s rukávy všity také soukenné pásy, které sahají po boky, kde tvoří malý sklad. Odtud pak volně splývají podél boků. Průkrčník začištěný podsádkou má vzhled stojatého límce. Proto se šaty zapínají na skrytý zip umístěný v zadním středovém švu pro snadné oblékání. Dolní okraj šatů a rukávů jsou díky netřepivému úpletu zanechány nezapraveny.

Obr.101. Technické nákresy pátého modelu

5.12 Šestý model

Tento kabát, který je vytvořen tak, aby fungoval i jako nekonvenční šaty, je zhotoven z bílého, netřepivého softshellu. Je to materiál, který je charakteristický pro outdoorové oblečení, tudíž je jeho povrch odolný vůči nepřízni počasí a z rubu je naopak velmi příjemný, měkký a hřejivý. Oděv je v minimalistickém stylu a má lehce áčkovou siluetu, takže umožňuje dostatek volného pohybu při chůzi. Raglánové rukávy jsou zajímavé zase svým stříhovým řešením, a to tak, že jsou ušity v celku se záševkem ve středu rukávové hlavičky. Tím pádem tento čistý vzhled nenarušuje žádný podélný šev. Součástí kabátu je kapuce, která je ve předu protažena do pásů, jež volně splývají podél oděvu. Tyto pásy jsou též všity do zadního středového švu kapuce. Nejen že do oděvu vnáší lehký pohyb, ale dělají kapuci netradiční a zajímavou. Na předních dílech tohoto modelu je možné si schovat ruce do kapes. Jsou zhotoveny tak, aby na první pohled připomínaly lištové kapsy. Oděv se ve předu pohodlně zapíná na zip, takže lehce navozuje dojem bundy. Díky své univerzální barevnosti a minimalistické siluetě je oděv dobře kombinovatelný jak s ostatními modely v kolekci, tak i s dalšími druhy oblečení. Jedná se tedy o nositelný a současný kus oděvu se zajímavými prvky, které ho činí neotřelým. Celková cena kabátu je 4330 Kč.

Obr.102. Technické nákresy šestého modelu

5.13 Sedmý model

Objemný a rozměrný kabát, jež je gradací celé kolekce, vychází ze siluety lidového kroje. Je tvořen kolovou sukni pro získání objemu. Rukávy tohoto modelu sahají po lokty. V předních členěných dílech se nachází kapsy ve švu. Jak v předních, tak i v zadních dílech jsou do švů, které rozčleňují oděv, všité pásy z červeného sukna. Pro objem jsem záměrně využila lehký, pěnový neopren, který podrží žádoucí siluetu a tvarosloví oděvu, a navíc se netřepí. Kabát se zapíná stiskacími knoflíky, které nejsou vidět.

Obr.103. Technické nákresy sedmého modelu

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

6 FOTOGRAFIE

Tyto fotografie vznikly ve spolupráci s ateliérem Reklamní fotografie Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Fotografie a celková vizáž: Marcela Očenášová

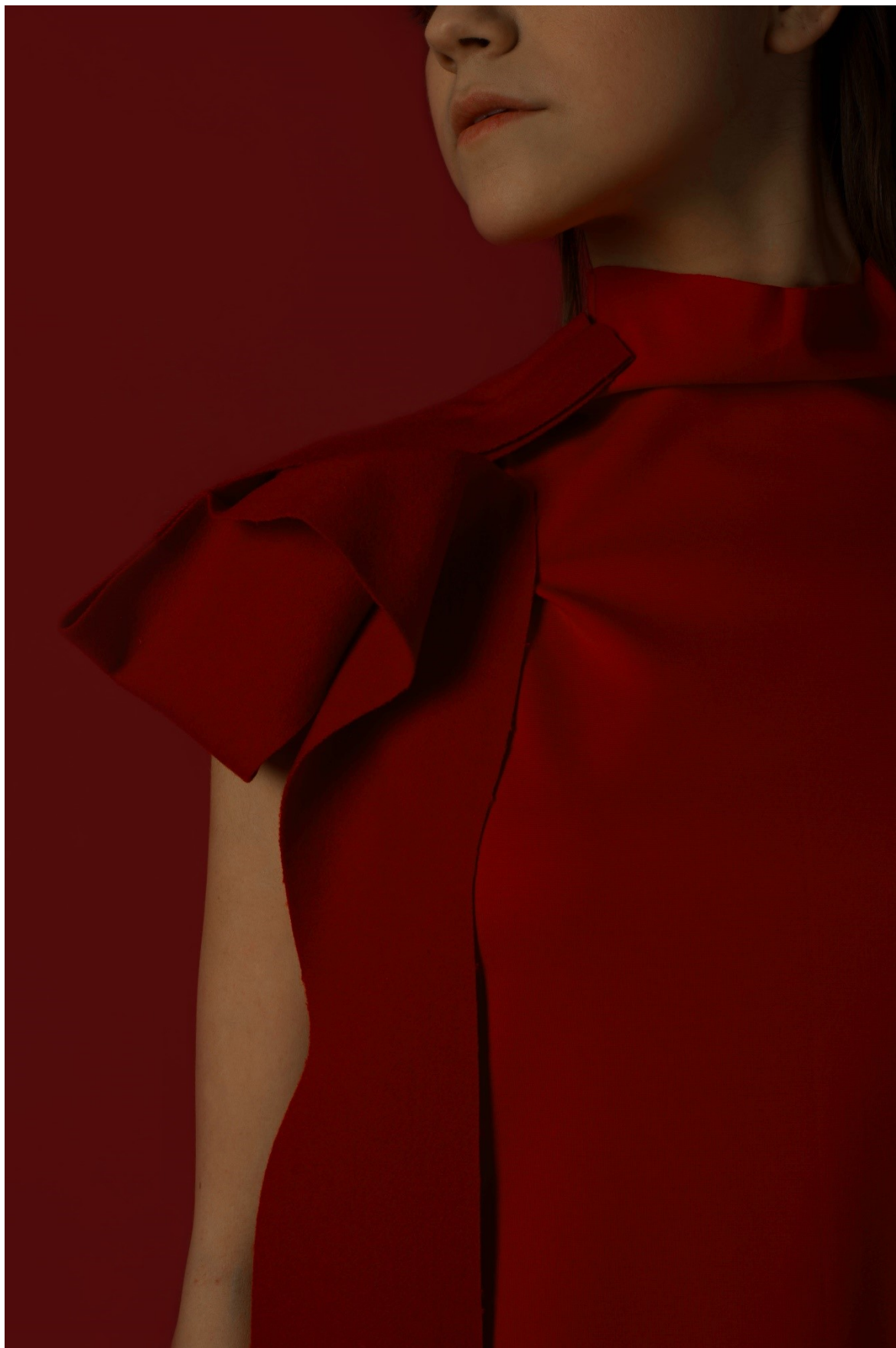
Modelka: Natálie Pospíšilíková

Obr.104. Fotografie 1

Obr.105. Fotografie 2

Obr.106. Fotografie 3

Obr.107. Fotografie 4

Obr.108. Fotografie 5

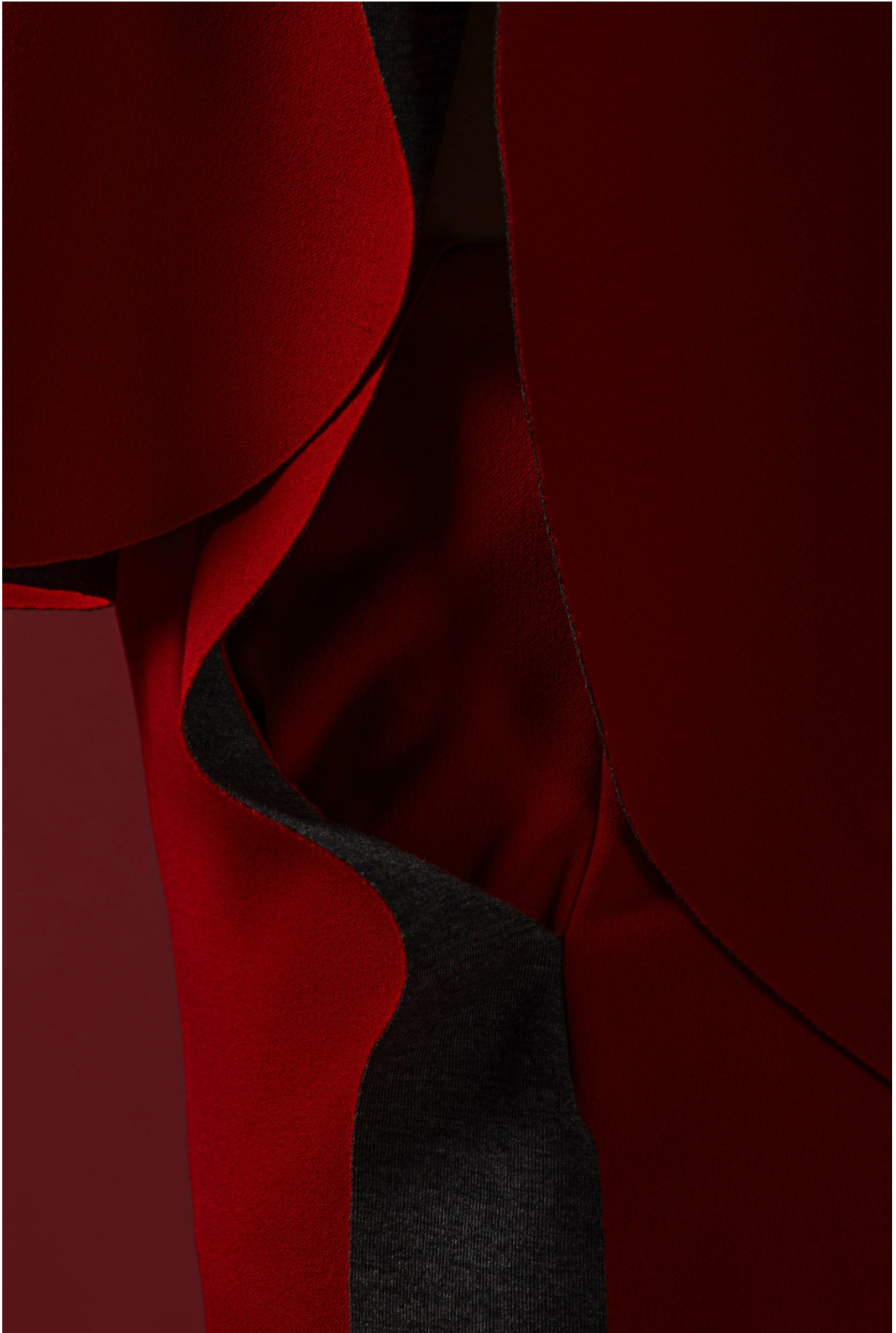
Obr.109. Fotografie – detail šatů 6

Obr.110. Fotografie 7

Obr.111. Fotografie 8

Obr.112. Fotografie – detail kapsy u kalhot 9

Obr.113. Fotografie 10

Obr.114. Fotografie 11

Obr.115. Fotografie – detail nohavic 12

Obr.116. Fotografie 13

Obr.117. Fotografie 14

Obr.118. Fotografie 15

Obr.119. Fotografie 16

Obr.120. Fotografie 17

Obr.121. Fotografie 18

Obr.122. Fotografie 19

Obr.123. Fotografie 20

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce není jen přiblížení oblasti Podluží a jejího nádherného kroje a jeho historie. Teoretická část mi také přinesla cenné poznatky týkající se vývoje lidového oděvu obecně, což považuji v rámci oboru designu oděvu za velmi přínosné a obohacující. Také jsem se dozvěděla, jak s tématem kroje a tradičního folkloru vůbec pracují naši, ale i světoví designéři. Bavilo mě zkoumat, jak se prvky krojového oděvu promítají do současné módy z pozitivního, ale také negativního pohledu. I když se to nezdá, toto téma není lehké zpracovat tak, aby to tradiční oděv neuráželo, a naopak vyzdvihovalo jeho přednosti, které návrháři převádí do moderní podoby.

V průběhu tvorby kolekce, jsem si zase vyzkoušela neobvyklé spojení materiálů. A to mě bavilo nejvíce. Proč nespojit tradiční s netradičním a zkusit tím něco nového? Proč například nevyužít lepení místo šití? Jelikož jsem dosud pracovala spíše s bavlněnými, standartními materiály, zajímavou zkušeností pro mě bylo i použití materiálů, se kterými jsem nikdy nepracovala, jako je například outdoorový softshell nebo neopren. Samotná tvorba celé kolekce mi také dala hodně, od rešerše až po šití samotných modelů.

Mým záměrem je tedy citlivě transformovat prvky kroje do současného oděvního designu a prostřednictvím této kolekce poukázat na krásu tradic a ctít je se vkusem.

Díky této práci jsem si uvědomila, jak je kroj důležitou součástí našeho folkloru. Jak je důležité tyto tradice zachovávat, udržovat, předávat a nadále v nich pokračovat. Protože folklor musí jít dál.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] JEŘÁBEK, Richard. FROLEC, Václav. HOLÝ, Dušan. Podluží. 1.vyd. Brno: Krajské nakladatelství, 1962. 194 s. ISBN není uvedeno.
- [2] KRUŽÍK, Jan. Kroje na Podluží. [b.r.]. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1982. 77 s. ISBN není uvedeno.
- [3] LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. Dějiny odívání: Lidové kroje z České republiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 262 s. ISBN 80-7106-293-6
- [4] MATUSZKOVÁ, Jitka. Kroje na Podluží a Hodonínsku: Odborná studie [online, PDF]. Břeclav: Malovaný kraj, občanské sdružení, 2015 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/mas-dolni-morava/vypis-vech-aktualit/52-aktuality/372-kroje-na-podlui-a-hodoninsku>
- [5] KÁŇOVÁ, Alena. Lidový textil ve sbírce břeclovského muzea: Ženský oděv [online, PDF]. Regionální muzeum v Mikulově, 2006, s. 11 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.rmm.cz/regiom/2006/textil.pdf>
- [6] ŽIŽKOVÁ, Lenka. Slavné počátky a neslavné konce Krásné jizby a Ústředí lidové a umělecké výroby. Národopisná revue [online]. Národní ústav lidové kultury, Strážnice, 2008, 3/2008(XVIII), 8 s. [cit. 2017-02-15]. ISSN 0862-8351. Dostupné z: <http://revue.nulk.cz/pdf/r3-2008.pdf>
- [7] Podluží. In: Jižní Slovákco[online]. [cit. 2016_12_30]. Dostupné z: <http://jiznislovacko.cz/podluzi/region-podluzi>
- [8] Jižní Morava. Zvyky a obyčeje. Kroje. In: Rotekl[online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://www.rotekl.cz/jmkroje.html>
- [9] Mužský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/muzsky-kroj>
- [10] Ženský kroj. In: Folklor a tradice[online]. [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.folkloratradice.cz/cs/lidovy-kroj-podluzi/zensky-kroj>
- [11] Vývoj organizace lidových řemesel v České republice. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR. In: Lidová řemesla [online]. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.lidovaremesla.cz/?page=obecne>

- [12] WELTERS, Linda M. Folklore Look. In: Lovetoknow: BEAUTY&FASHION [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/folklore-look>
- [13] Strážnický modrotisk [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.straznicky-modrotisk.cz/>
- [14] KRYNEK, Ondřej. Česká značka Folkdiva navrhuje oděvy inspirované folklorem. Móda. In: Designvid[online]. 17.1.2016 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.designvid.cz/moda/ceska-znacka-folkdiva-navrhuje-odevy-inspirovane-folklorem.html>
- [15] O mě. In: Petiteé[online]. © 2015 [cit. 2016-01-08]. Dostupné z: <http://www.petitee.com/o-mne>
- [16] O nás. O nás. Rodná Hrouda. In: Rodnahrouda[online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://rodnahrouda.cz/about/about.html>
- [17] GÁFRIK, Zdeno. Hanečka očaril kolekcíou s dotykmi folklóru, osloví aj modernú ženu. In: Zena.pravda [online]. 09.12.2014 [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://zena.pravda.sk/krasa-a-moda/clanok/338927-hanecka-ocaril-kolekciou-s-dotykmi-folkloru-oslovi-aj-modernu-zenu/>
- [18] N,Tereze. LUBICA PONCIK S/S 2015: Lubica Poncik představila na Fashion Live kolekci In my heart. In: MDLS [online]. 16.10.2014 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.mdls.cz/clanek/5609-lubica-poncik-s-s-2015>
- [19] VERNER, AMY. PRE-FALL 2016: Tsumori Chisato. In: Vogue [online]. Paříž, 2016 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/pre-fall-2016/tsumori-chisato>
- [20] PHELPS, Nicole. RESORT 2017.Ulla Johnson. In: Vogue [online]. New York, June 3, 2016 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/fashion-shows/resort-2017/ulla-johnson#coverage>
- [21] ČELADNÍK, Jiří. Kratochvílová předvede perfektně tvarované nohy: V tomhle úsměvném kostýmku bude oslňovat na Miss Universe. In: Super [online]. 19. října 2013 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.super.cz/215178-kratochvilova-predvede-perfektne-tvarovane-nohy-v-tomhle-usmevnem-kostymku-bude-oslnovat-na-miss-universe.html>

- [22] Tetování. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Tetov%C3%A1n%C3%AD>
- [23] Dirndl. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Dirndl>
- [24] Ying Gao. Ying Gao [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://yiggao.ca/info/profile/>
- [25] LeŠa. Vítězkou soutěže o mladé talenty Arcolor se stala Tereza Havránková. In: Informuji.cz: Otevřený kulturní prostor [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/novinky/1528-vitezkou-souteze-o-mlade-talenty-arcolor-se-stalatereza-havrankova/>
- [26] Folcloriada. In: Fashion-salad.com: Not another fashion blog [online]. August 4, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://fashion-salad.com/fresh-talents/folcloriada/>
- [27] KARPET SVOZILOVÁ, Olga. Závěr MBPFW v duchu folklóru. In: Fashion-map.cz: Style and Ideas [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://fashion-map.cz/cs/zaver-mbpfw-v-uchu-folkloru-1>
- [28] HOWARTH, Dan. Graham Fan's graduate fashion collection evokes metallic pan scourers. In: Dezeen.com [online]. February 20, 2014 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2014/02/20/graham-fan-central-saint-martins-graduate-fashion-collection-evokes-metallic-pan-scourers/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ÚLUV Ústředí lidové a umělecké výroby

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.1. Guláč.....	17
Obr.2. Guláč.....	17
Obr.3. Košile, vlastní fotografie	18
Obr.4. Lajbl, vlastní fotografie	19
Obr.5. Detaily lajblu, vlastní fotografie	19
Obr.6. Výšivka červeníc, vlastní fotografie	20
Obr.7. Pánské čizmy	20
Obr.8. Pánské čizmy bez střapců	20
Obr.9. Rožky.....	21
Obr.10. Rožky s mašlemi.....	21
Obr.11. Rukávce slavnostního dívčího kroje	22
Obr.12. Lajbl zezadu	22
Obr.13. Fěrtoch na dívčím kroji.....	23
Obr.14. Spodničky	23
Obr.15. Obuv, vlastní fotografie	24
Obr.16. Dámské čizmy	24
Obr.17. Večerní šaty s ruskou výšivkou, 1922, Coco Chanel	31
Obr.18. Elsa Schiaparelli, klobouk, 1936	32
Obr.19. Elsa Schiaparelli, klobouk, 1938	32
Obr.20. Hippie styl, pozdní 60.léta	33
Obr.21. Hippie styl.....	33
Obr.22. Yves Saint Laurent	34
Obr.23. Yves Saint Laurent	34
Obr.24. Kolekce Roztančená, Folkdiva	36
Obr.25. Kolekce Dědictví české země, Petra Pitelková	37
Obr.26. Kolekce A JEM FOLK	38
Obr.27. Kolekce A JEM FOLK	38
Obr.28. Boris Hanečka.....	39
Obr.29. Boris Hanečka.....	39
Obr.30. Kolekce In my Heart.....	40
Obr.31. Tsumori Chisato.....	41
Obr.32. Tsumori Chisato.....	41
Obr.33. Xavi Reyes.....	42
Obr.34. Xavi Reyes	42
Obr.35. Ulla Johnson	43
Obr.36. Ulla Johnson	43
Obr.37. Česká Miss 2013	45
Obr.38. Česká Miss 2013	45
Obr.39. Dagmar Kolesárová	46
Obr.40. Silvia Prochádzková	46
Obr.41. Miss Vietnam.....	47
Obr.42. Miss Panama.....	47
Obr.43. Tetování, Ada Tattos	48
Obr.44. Ada Tattos.....	48
Obr.45. Triko Metallica	49
Obr.46. Triko Cérka.....	49
Obr.47. Harley dirndl.....	50

Obr.48. Dirndl, kostým	50
Obr.49. K.R.O.J., čepec	52
Obr.50. K.R.O.J., rukávce.....	52
Obr.51. Folcloriada	53
Obr.52. Folcloriada	53
Obr.53. Ivana Kaňovská	54
Obr.54. Ivana Kaňovská	54
Obr.55. Graham Fan	55
Obr.56. Graham Fan	55
Obr.57. Inspirační moodboard – Podluží.....	58
Obr.58. Inspirační moodboard – motivy Podluží	58
Obr.59. Moodboard.....	59
Obr.60. Barevnice kolekce, vlastní tvorba.....	59
Obr.61. Skice	61
Obr.62. Materiálový vzorník	62
Obr.63. Vzorník	62
Obr.64. Vzorník	63
Obr.65. Skice	64
Obr.66. Skica	65
Obr.67. Skica	66
Obr.68. Skica	67
Obr.69. Skica	68
Obr.70. Skica	69
Obr.71. Skica	70
Obr.72. Skica	71
Obr.73. Skica	72
Obr.74. Skica	73
Obr.75. Skica	74
Obr.76. Skica	75
Obr.77. Skica	76
Obr.78. Skica	77
Obr.79. Počáteční kaliko kabátu	78
Obr.80. Kaliko kabátu a kalhot s pásy	79
Obr.81. Kaliko – kapsa kalhot	80
Obr.82. Kaliko – zkouška kapsy u kabátu	80
Obr.83. Kaliko – nohavice, druhá varianta	81
Obr.84. Kaliko – nohavice s pásy, detail zezadu	81
Obr.85. Kaliko šatů – kabátu zepředu a zezadu.....	82
Obr.86. Kaliko šatů – kabátu, detail límce	83
Obr.87. Kaliko šatů – kabátu	83
Obr.88. Kaliko šatů – obě varianty pásů.....	84
Obr.89. Detail pásů na ramenou	85
Obr.90. Detail pásů na ramenou, zezadu	85
Obr.91. Pásy na ramenou	86
Obr.92. Druhá varianta pásů na ramenou	86
Obr.93. Kaliko topu zepředu a z boku	87
Obr.94. Kaliko mikiny se dvěma variantami rukávů.....	88
Obr.95. Detail kapsy, kaliko šatů.....	88
Obr.96. Papírové kaliko kabátu	89
Obr.97. Technické nákresy prvního modelu.....	90

Obr.98. Technické nákresy druhého modelu	91
Obr.99. Technické nákresy třetího modelu.....	92
Obr.100. Technické nákresy čtvrtého modelu	93
Obr.101. Technické nákresy pátého modelu	94
Obr.102. Technické nákresy šestého modelu	95
Obr.103. Technické nákresy sedmého modelu.....	96
Obr.104. Fotografie 1.....	98
Obr.105. Fotografie 2.....	99
Obr.106. Fotografie 3.....	100
Obr.107. Fotografie 4.....	101
Obr.108. Fotografie 5.....	102
Obr.109. Fotografie – detail šatů 6	103
Obr.110. Fotografie 7.....	104
Obr.111. Fotografie 8.....	105
Obr.112. Fotografie – detail kapsy u kalhot 9	106
Obr.113. Fotografie 10.....	107
Obr.114. Fotografie 11.....	108
Obr.115. Fotografie – detail nohavic 12	109
Obr.116. Fotografie 13.....	110
Obr.117. Fotografie 14.....	111
Obr.118. Fotografie 15.....	112
Obr.119. Fotografie 16.....	113
Obr.120. Fotografie 17.....	114
Obr.121. Fotografie 18.....	115
Obr.122. Fotografie 19.....	116
Obr.123. Fotografie 20.....	117

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

CD – ROM

